

FORVALTINGSPLAN

2017-2027

**Brattefjell-Vindeggen
landskapsvernområde**

FØREORD	4
----------------	---

INNLEIING	5
------------------	---

FORVALTNING AV BRATTEFJELL-VINDEGGEN LANDSKAPSVERNOMRÅDE	6
Forholdet mellom naturvernlova og naturmangfaldloven	8
Naturmangfaldloven i forhold til anna lovverk	8
Forvaltningsorgan	8
Roller og ansvar	9
Forvaltningsplan	11

OMRÅDESKILDRING	12
Oversikt over registrerte rødlista arter i Brattefjell-Vindeggen	14
Naturfagleg skildring	15
Geologi og landskapsbilete	15
Klima	17
Kulturhistorie, kulturlandskap og kulturminne	17
Landbruk	18
Jakt, fangst og fiske	18
Stiar og løyper	18
Eksisterande bygningar innanfor Brattefjell-Vindeggen	19
Større utbyggingar	21
Motorferdsel	21

KUNNSKAP OM VERNET OG VERNEVERDIANE	23
Føremål – Verneforskrifta	24
Kunnskapsstatus verneverdiar	24
Fugl i Brattefjell-Vindeggen	24
Villreinen i Brattefjell-Vindeggen	25
Kulturhistorie Brattefjell-Vindeggen	28
Kulturminne	29

BRATTEFJELL-VINDEGGEN LANDSKAPSVERNOMRÅDE — FORVALTNINGSPLAN 2017-2027

Redaktør / fotograf: Verneområdestyret for Brattefjell-Vindeggen
landskapsvernopråde v/ Peter C. A. Köller
Design: Superlativ Media AS
Forsidebile: Sentrale høgfiellsområde i
Brattefjell-Vindeggen. Mefjell og Robekknuten
i bakgrunnen.

RETNINGSLINER OG PRAKTISERING AV FORVALTNINGA	31
Visjon	32
Mål	32
Bevarings- og forvaltningsmål	32
Forvaltningsstrategi	33
Forvaltningssoner	33
Vernesone (sone 1)	34
Forvaltningsmål for vernesona	34
Brukssone (sone 2)	34
Forvaltningsmål for brukssona	35
Kulturlandskapssone (sone 3)	36
Forvaltningsmål for kulturlandskapssona	36
Verneforskrifta	38
Det generelle forbudet mot inngrep	38
Landbruk	39
Bygningar	41
Bygningar i samband med landbruk og utmarksnæring	42
Jakt, fiske og friluftsliv	43
Stiar og løyper	44
Motorisert ferdsel	46
Sakshandsaming	48
 SKJØTSELSTILTAK	 52
 OPPSYN OG TILSYN	 52
 INFORMASJON	 53
 LITTERATUR	 55
 VEDLEGG	 57
Vedlegg 1 – Bevaringsmål	58
Vedlegg 2 – Sonekart	62
Vedlegg 3 – Løypekart	64
Vedlegg 4 – Bygningskart	66
Vedlegg 5 – Villrein og motorferdselskart	68
Vedlegg 6 – Verneforeskrifter	70
Vedlegg 7 – Forskrift om motorferdsel	73
Vedlegg 8 – Vedtekter for verneområdestyret	74
Vedlegg 9 – Stillingsskildring forvaltar	79

FØREORD

Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde med dyrelivsfreding vart oppretta ved Kgl. res. 15.12.2000. Vedtaket gjeld eit område på 381,7 km² i kommunane Hjartdal, Seljord, Vinje og Tinn i Telemark.

Føremålet med vernet er å taka vare på eit vakkert og eigenarta naturlandskap, med urørt høgfjell og fjellskogområde, biologisk mangfald med eiga villreinstamme, rikt plante- og dyreliv, samt verdifullt kulturlandskap og kulturminne.

Frå 2004 hadde kommunane forvaltningsansvaret, men frå november 2010 tok det fyrste verneområdestyret over som forvaltningsorgan. Målet var å sikre lik forvaltning i alle dei fire kommunane.

Verneområdestyret består av ein representant frå kvar kommune, i tillegg til ein representant frå Telemark fylkeskommune. Miljødirektoratet har delegera mynde frå Klima- og miljødepartementet til å godkjenne styret.

Den fyrste forvaltningsplanen for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde vart ferdig i 2010 og har vist seg å vere eit godt hjelpemiddel i forvaltninga. Planen blei til ved eit eige prosjekt under leiing av ei styringsgruppe, og ført i pennen av eit rådgjevingssfirma.

Denne reviderte planen har kome til under leiing av verneområdestyret og er skriven av verneområdeforvaltaren. Planen har vore gjennom ein prosess som mellom anna har sikra deltaking frå alle som har interesse og ansvar i forvaltninga.

Miljødirektoratet har overordna ansvar for alle verneområda i Noreg, og er òg godkjenningssorgan for forvaltningsplanen.

Skinnarbu, August 2016

Steinar Bergsland

Solveig Sundbø Abrahamsen

Audun Dølen

Audun Solberg

Kjellfrid Neset

INNLEIING

Utanom Hardangervidda er Brattefjell-Vindeggen det største naturområdet i Telemark utan vesentlege tekniske inngrep.

Området vart oppretta ved Kgl.res. 15. desember 2000. Det samla arealet er 381,7 km². Verneområdet ligg innanfor kommunane Hjartdal (206 km²), Seljord (119,7 km²), Tinn (34,7 km²) og Vinje (21,3 km²) i Telemark. Landskapsvernområdet er eit samanhengande fjellområde som ligg sør for Møsvatn/Rjukan, vest for Gaustatoppen, nord for Hjartdal og aust for Rauland. Området er samansett av eigedomar av varierende storleikar, alle eigd privat.

Føremålet med landskapsvernområdet er:

- å ta vare på eit vakkert og eigenarta naturlandskap, med urørt høgfjell og fjellskogsområde.
- å ta vare på det biologiske mangfaldet i området, med villreinstamme og rikt plante- og dyreliv.
- å ta vare på verdifulle kulturlandskap og kulturminne.

Brattefjell-Vindeggen har namnet sitt frå dei to fjella Brattefjell (1540 moh.) og Vindeggen (1516 moh.) som ligg sentralt i området. Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde er eit fjellområde med delvis viddepreg, men som er meir stykka opp av dalar enn Hardangervidda. Der finst ingen markerte U-dalar, men fleire av dei største dalføra er prega av iserosjon. Myrområde er det relativt mykje av. I Gaustamassivet i nordaust finn me den nest største førekomsten av blokkmark i Telemark, og på vestsida av Gaustatoppen ligg det største samanhengande området med ur i fylket. Landskapet er mange stadar prega av kulturpåverknad frå tidlegare tider.

Geografisk er området delt i to: den søraustlege delen er prega av "Forfjellsregion med hovudsakleg boreal vegetasjon", dvs. barskogsone. Den meir nordlege og høgareliggjande delen høyrer til same fjellregionen som Hardangervidda.

I dalane finn me den rikaste vegetasjonen, her finn me òg nokre sjeldne planteartar. Om lag 25 ulike vegetasjonstypar er registrert innanfor Brattefjell Vindeggen landskapsvernområde. Eit belte frå Åmotsdal mot Vindsjøen og Gaustatoppen inneheld kvartsitt og kalkhaldig skifer. Bergartane i området er alle frå prekambrisk tid, dvs. grunnfjellbergartar. I dei høgare delane av området er det mest bart fjell, eller eit tynt og usamanhengande morenedekke. Lokalt i dalføra finn me eit meir samanhengande dekke av botnmorene.

FORVALTING AV BRATTEFJELL-VINDEGGEN LANDSKAPSVERNOMRÅDE

Aslakstulvatnet i Gausdalen. Gaustatoppen på 1883 moh. bak.

Status som landskapsvernområde inneber eit mildare vern enn nasjonalpark. Tradisjonell bruk av området vil som regel kunne halde fram som tidlegare, under føresetnad av at det ikkje blir gjennomført inngrep som kan endre eller verke inn på landskapet sin art eller karakter.

Miljødirektoratet sitt rundskriv M 106-2014 om forvaltning av verneforskrifter er eit viktig hjelpemiddel for forvaltningsmyndigheita si utøving av forvaltninga. Rundskrivet omhandlar ikkje forvaltningsplanlegging og skjøtsel, men er eit viktig verktøy for forvaltningsmyndigheita i arbeidet med å forvalte verneverdiane og å gjere naudsynte tiltak dersom desse er truga. Rundskrivet omhandlar både dei verneområda som er verna etter naturvernlova, slik som Brattefjell-Vindeggen, og dei som seinare er verna etter naturmangfoldloven.

FORHOLDET MELLOM NATURVERNLOVA OG NATURMANGFOLDLOVEN

Naturvernlova blei «avløyst» av naturmangfoldloven 19. juni 2009, men verneforskrifter oppretta med heimel i naturvernlova gjeld framleis. Dette er heimla i naturmangfoldloven § 77 om overgangsvedtak. Utgangspunktet er at disse forskriftene skal forvaltas i tråd med intensjonane på vernetidspunktet, men naturmangfoldloven kan likevel supplere og utfylle einskilte eldre verneforskrifter. Det betyr mellom anna at naturmangfoldloven sin generelle dispensasjonsbestemming § 48, gjeld i staden for dispensasjonsreglar som er tekne inn i verneforskrifta før naturmangfoldloven tok til å gjelde. I tillegg har naturmangfoldloven vedtak om handheving og sanksjonar som også gjeld for verneforskrifter etter naturvernlova.

NATURMANGFOLDLOVEN I FORHOLD TIL ANNA LOVVERK

Naturmangfoldloven gjeld side om side med anna lovverk. Tiltak og aktivitet i landskapsvernområdet må ha løyve både etter naturmangfoldloven og etter eventuelt anna lovverk som tiltaket eller aktiviteten er regulert av. Eit døme er bygging av uthus. Her blir saka handsama av verneområdestyret etter verneforskrifta og naturmangfoldloven, medan kommunane skal handsame same sak etter Plan- og bygningslova. Det same kan seiast om motorferdselsaker, som fyrst blir handsama etter verneforskrifta og naturmangfoldloven for deretter å bli handsama etter motorferdselloven.

Tiltak eller aktivitet som ikkje er regulera av verneforskrifta, blir handsama etter anna lovgeving åleine.

Dersom det er motstrid mellom vedtak, går normalt verneforskrifta føre andre lover eller forskrifter. Normalt vil verneforskrifta ha strengare vedtak om bruk og tiltak i eit verneområde, enn det som gjeld etter anna lovverk.

Grensa for landskapsvernområdet er absolutt, og verneforskrifta gjeld ikkje på utsida. Verneområdestyret har heller ingen styringsrett på utsida, men det er likevel viktig at tilgrensande område blir forvalta slik at verneverdiane på innsida ikkje blir skadelidande. Dette ansvaret ligg hos forvaltningsmyndigheita etter det aktuelle lovverket. Etter naturmangfoldloven § 49 skal denne mynda leggje vekt på verneverdiane i verneområdet i avgjerder etter anna lovverk.

FORVALTNINGSORGAN

Brattefjell- Vindeggen landskapsvernområde er forvalta av eit verneområdestyre. Styret er samansett av ein representant frå kvar av dei fire kommunane, samt ein representant i frå Telemark fylkeskommune. I hovudsak er det snakk om at ordførarane sit i styret, men andre sentrale politikarar er like aktuelle.

Det er kommunestyra og fylkestinget som vel sine representantar og vararepresentantar, men det er Miljødirektoratet som utnemner.

Det fyrste verneområdestyret blei konstituert i 2010. Då styreperiodane følgjer opplegget for kommune- og fylkestingsval, er nye styrer konstituert etter vala i 2011 og 2015.

UTANOM HARDANGERVIDDA ER BRATTEFJELL-VINDEGGEN
DET STØRSTE NATUROMRÅDET I TELEMARK UTAN
VESENTLEGE TEKNISKE INNGREP.

ROLLER OG ANSVAR

Alle eigedomar i landskapsvernområdet er privateigde. *Grunneigarane* er rettshavarar til dei rettar som ligg til eigedomen. Skogbruk, beiterettar og hausting av villt- og fiskeressursar er mest aktuelt. Gjennom dette har dei også eit forvaltningsansvar og ei interesse for berekraftig forvaltning. Vidare kan det ikkje utan vidare gjennomførast tiltak utan grunneigar sitt samtykke, og det kan heller ikkje drivast motorferdsel utan grunneigar sitt samtykke. Grunneigarane er også organiserte i Brattefjell-Vindeggen villrein- og utmarksutval. Gjennom dette utvalet utøver grunneigarane si rolle i mellom anna villreinforvaltninga.

Nærings- og interesseorganisasjonar har medverknad og innspel til både planarbeid og til den pågåande forvaltninga. Organisasjonane har ikkje eit formelt ansvar, men er med av eiga interesse. Dei er likevel faste deltakarar i det fagleg rådgjevande utvalet.

Kommunane er forvaltningsorgan for mellom anna Plan- og bygningslova og motorferdselloven. Den einskilde kommune har berre ansvar i sitt område. Alle saker som rører ved desse lovene skal handsamast i kommunen i tillegg til verneområdestyret.

Verneområdestyret er forvaltningsorgan for verneforskrifta. Alle saker som krev dispensasjon etter verneforskrifta skal handsamast av styret. Styret har vidare ansvar for gjennomføring av tiltak som er omtala i forvaltningsplanen, også utarbeiding og revisjon av sjølve planen.

Verneområdeforvaltaren er ansvarleg for den daglege drifta av forvaltninga av landskapsvernområdet. Forvaltaren er kontaktpunktet for dei fleste aktørane innan forvaltninga, og har ansvar for å drive informasjonsarbeid og for å gjennomføre tiltak som er vedtekne i forvaltningsplanen. Vidare er det forvaltaren si oppgåve å førebu dispensasjonssaker som skal handsamast i styret.

Fagleg rådgjevande utval er ei referansegruppe samansett av grunneigarrepresentantar, næringsorganisasjonar og interesseorganisasjonar. Utvalet brukast til å diskutere aktuelle forvaltningsspørsmål.

Administrativt kontaktutval er samansett av ein representant frå administrasjonen i kvar av kommunane samt verneområdeforvaltaren. Utvalet brukast til å diskutere aktuelle administrative problemstillingar i samband med den daglege forvaltninga av landskapsvernområdet.

Villreinnemnda har det offentlege forvaltningsansvaret for villreinforvaltninga i Brattefjell-Vindeggen. Villrein- og utmarksutvalet og villreinnemnda jobbar tett saman i villrein-spørsmål. Vidare er det slik at verneområdestyret innhentar uttale frå villreinnemnda i dispensasjonssaker som kan røre ved villreinen.

Fylkeskommunen er regional kulturminnemyndigheit etter kulturminnelova. I Brattefjell-Vindeggen er det ein rekke flotte stølslandskap, og nettopp desse er blant verneføremåla. Kommunane må innhente uttale frå fylkeskommunen før dei kan gje løyve etter Plan- og bygningslova. Verneområdeforvaltaren kan be om uttale frå Fylkeskommunen om saka rører ved kulturminne.

Riksantikvaren har det overordna nasjonale kulturminneansvaret.

Fylkesmannen har arbeidsgjevaransvar for verneområdeforvaltaren. I tillegg følgjer Fylkesmannen med på alle vedtak verneområdestyret fattar, og har òg høve til å klage på vedtak fatta av verneområdestyret.

OM LAG 25 ULIKE VEGETASJONSTYPAR ER REGISTRERT INNAN- FOR BRATTEFJELL-VINDEGGEN LANDSKAPSVERNOMRÅDE.

Miljødirektoratet har det overordna ansvaret for verneområde i Noreg. Direktoratet utnemner også medlemmane til verneområdestyret etter innstillingar frå kommunane, og fastsett vedtektene for styret. Direktoratet skal godkjenne forvaltningsplanen med tilhøyrande liste over forvaltningstiltak. Dersom det blir klaga i en dispensasjonssak, og verneområdestyrets ikkje sjølv gjer om vedtaket sitt, vil direktoratet overta og fatte endeleg vedtak.

Statens naturoppsyn (SNO) er miljøforvaltninga sitt operative feltorgan med tilsynsmyndighet etter naturmangfoldloven, viltlova, lakse- og innlandsfiskelova, friluftsløva, motorferdsellova, kulturminnelova, forureiningslova og småbåtlova. SNO er organisert som ein del av Miljødirektoratet og har ansvar for informasjon, tilsyn, kontroll, registrering og dokumentasjon i landskapsvernområdet. I tillegg kan dei på bestilling frå verneområdestyret gjennomføre tiltak som skjøtsel og tilrettelegging. I det daglege er det eit tett samarbeid mellom SNO og verneområdeforvaltaren.

Politiet har ansvar for å handsama brot på vernereglane eller anna aktuelt lovverk.

Klima- og miljødepartementet legg dei overordna føringane.

Det er ein god del kulturpåverka landskap i landskapsvernområdet. Her ei ku på Selstali – ein stule like på utsida, men med dyr som beiter ein god del inne i verneområdet.

FORVALTNINGSPLAN

Arbeidet med den fyrste forvaltningsplanen for Brattefjell-Vindeggen starta opp hausten 2004. Den gongen var det kommunane som hadde ansvar for arbeidet. Det blei ein krevjande prosess og fyrst i 2010 blei planen ferdig. Planen du no les er ei revidert utgåve av nemnde plan.

Når ein utarbeider ein forvaltningsplan er det avgjerande at ein har klårt føre seg at all forvaltning i landskapsvernområdet skal ta utgangspunkt i verneforskrifta, og at det er dette som skal synleggjerast i forvaltningsplanen. Forvaltningsplanen har som oppgåve å forklare og eksemplifisere innhaldet i verneforskrifta.

Målet med forvaltningsplanen:

- Forvaltningsplanen skal vere eit praktisk hjelpemiddel for å oppretthalde og fremme verneføremålet og verneverdiane.
- Sikrer forutsigbar forvaltning ovafor brukarane.
- Etablere ei langsiktig, berekraftig lokal forvaltning.
- Forvaltningsplanen skal vere ei kjelde til informasjon om kva for aktivitetar som er tillatne innanfor verneområdet, kva for tiltak som kan godkjennas etter nærare søknad, og kva for tiltak som er forbode, samt til informasjon om særlege tilretteleggingar i dei ulike forvaltningssonene.

OMRÅDESKILDING

Vindeggen sett frå nord.

OVERSIKT OVER REGISTRERTE RØDLISTA ARTER I BRATTEFJELL-VINDEGGEN

CR = kritisk truga, EN = sterkt truga, VU = sårbar, NT = nær truga.

VITENSKAPELIG NAVN	ARTSGRUPPE	NORSK NAVN	STATUS
<i>Gentianella campestris</i>	Karplanter	Bakkesøte	EN
<i>Aythya marila</i>	Fugl	Bergand	VU
<i>Carduelis flavirostris</i> (Linnaeus, 1758)	Fugl	Bergirisk	NT
<i>Luscinia svecica</i>	Fugl	Blåstrupe	NT
<i>Ursus arctos</i>	Pattedyr	Brunbjørn	EN
<i>Calidris pugnax</i>	Fugl	Brushane	EN
<i>Gallinago media</i>	Fugl	Dobbeltbekkasin	NT
<i>Arctoa fulvella</i>	Moser	Faksjøkelmose	NT
<i>Larus canus</i>	Fugl	Fiskemåke	NT
<i>IPandion haliaetus</i>	Fugl	Fiskeørn	NT
<i>Lagopus muta</i>	Fugl	Fjellrype	NT
<i>Fuscopannaria confusa</i>	Lav	Fossefiltlav	EN
<i>Lynx lynx</i>	Pattedyr	Gaupe	EN
<i>Cuculus canorus</i>	Fugl	Gauk	NT
<i>Micranthes tenuis</i>	Karplanter	Grannsildre	NT
<i>Emberiza citrinella</i>	Fugl	Gulspurv	NT
<i>Botrychium lanceolatum</i>	Karplanter	Handmarinøkkel	VU
<i>Lepus timidus</i>	Pattedyr	Hare	NT
<i>Podiceps auritus</i>	Fugl	Horndykker	VU
<i>Bubo bubo</i>	Fugl	Hubro	EN
<i>Carex heleonastes</i>	Karplanter	Huldrestarr	NT
<i>Pseudorchis albida</i>	Karplanter	Hvitkurle	NT
<i>Accipiter gentilis</i>	Fugl	Hønsehauk	NT
<i>Catabrosa aquatica</i>	Karplanter	Kildegras	NT
<i>Calcarius lapponicus</i>	Fugl	Lappspurv	VU
<i>Lagopus lagopus</i>	Fugl	Lirype	NT
<i>Circus cyaneus</i>	Fugl	Myrhauk	EN
<i>Tayloria tenuis</i>	Moser	Møkktrumpetmose	NT
<i>Fuscopannaria mediterranea</i>	Lav	Olivenlav	NT
<i>Chaenothecopsis viridialba</i>	Lav	Rimnål	NT
<i>Carpodacus erythrinus</i>	Fugl	Rosenfink	VU
<i>Riparia riparia</i>	Fugl	Sandsvale	NT
<i>Circus aeruginosus</i>	Fugl	Sivhauk	VU
<i>Emberiza schoeniclus</i>	Fugl	Sivspurv	NT
<i>Melanitta fusca</i>	Fugl	Sjørørre	VU
<i>Rostania occultata</i>	Lav	Skorpeglye	VU
<i>Numenius arquata</i>	Fugl	Storspove	VU
<i>Sturnus vulgaris</i>	Fugl	Stær	NT
<i>Melanitta nigra</i>	Fugl	Svartand	NT
<i>Delichon urbicum</i>	Fugl	Taksvale	NT
<i>Grimmia mollis</i>	Moser	Toppknausing	NT
<i>Streptopelia decaocto</i>	Fugl	Tyrkerdue	NT
<i>Canis lupus</i>	Pattedyr	Ulv	CR
<i>Vanellus vanellus</i>	Fugl	Vipe	EN
<i>Hypercallia citrinalis</i>	Sommerfugler		VU
<i>Thelopsis flaveola</i>	Lav		VU

NATURFAGLEG SKILDRING

Storparten av området har typisk flora ut frå dei geologiske og geomorfologiske tilhøva på staden. Nokre delområde har rike vegetasjonssamfunn og sjeldne planteartar.

Den artsrike faunaen inneheld dei fleste artane ein vanlegvis finn i høgtliggande barskog og alpine område.

Mange hekkande artar av ender og vadefugl er av særleg verdi, då lokalitetane ligg langt sør for elles kjende utbreiingsområde i Skandinavia sitt høgfjell.

Den lokale villreinstamma i Brattefjell-Vindeggen har, i likskap med andre norske villreinstammer, internasjonal verneverdi og gjer området til eit viktig økosystem. Å sikre villreinstamma er difor eit viktig motiv for forvaltningsplanen. Likevel er ikkje Brattefjell-Vindeggen rekna som nasjonalt villreinområde, til det er det for lite. For villrein er hovudregelen at alt areal over skoggrensa er teljande jaktareal. Skoggrensa er markert ved skiljet mellom grønt og kvitt på eit M 711/N 50 kart (målestokk 1:50 000).

Svein Vetle Trae studerte dette området i 1992-95, og fann at under kalvinga spreier simlene seg over store område i fjellmassivet Svafjell, Brattefjell og Robekk. Faste kalvingsstader finst ikkje, men varierer med beite- og snøtilhøva. Kalvingstidspunktet varierer også, men storparten av kalvinga skjer i tidsrommet 15. mai til 10. juni. Det er også observert nyfødde kalvar så seint som i slutten av juli og så tidleg som fyrste veka i mai.

Teljande areal i Brattefjell-Vindeggen Villreinområde er oppgjeve til å vera 357 km². Villreinområdet består av ulike jaktfelt.

GEOLOGI OG LANDSKAPSBILETE

Bergartane i området er alle frå prekambrisk tid, dvs. grunnfjellsbergartar. I området frå Skjesvatn i sørvest til Bondal/Tuddal i nordaust finn me for det meste sure, vulkanske bergartar frå Rjukangruppa. Desse bergartane er om lag 1500 millionar år gamle, og dei eldste me kjenner til i Telemark.

Dei same bergartane finn me att i Svinefjellområdet i sørvest. I nordvest mot Frøystul og Møsvatn finn me ulike andre bergartar frå Rjukangruppa, med meir basisk innslag.

I området frå Åmotsdal i sør og i ein boge nord- og seinare nordaustover mot Vindsjøen og Gaustatoppen finn me for det meste kvartsitt og kalkholdig skifer frå Seljordgruppa. Desse bergartane er noko yngre enn Rjukangruppa. I tillegg finn me amfibolittiske (basiske) bergartar spreidde rundt i heile området.

Dei høgareliggande delane av området er for det meste bart fjell, eller med eit tynt og usamanhengande morenedekke. Lokalt i dalføra finn me eit meir samanhengande dekke av botnmorene. Ved sørenden av Sandsetvatn ligg eit felt med daudismorene, og daudisformer som esker og haugar finst spreidd i området. Det finst nokre spreidde førekomstar med breelv- og elveavsetningar, medan organiske avsetningar dvs. myr, er meir utbreidd.

Mårråstaddalen og Gaustatoppen.

Forvitra og nedrasa fjell finst fleire stader i området. Blokkmark finn me blant anna på Gaustamassivet (nest største førekomst i Telemark). På vestsida av Gausta finn me det største samanhengande området med ur i fylket.

Landskapsbiletet er mange stader prega av kulturpåverknad frå tidlegare tider.

KLIMA

Innlandsklima er karakteristisk for dei lågare partia av området, medan dei høgare områda har eit klima som tenderer mot ein svak oseaensk type. Store delar av nedbøren kjem som snø. Snøen ligg frå 200 til 225 døgn i året, stuttast tid i sør. Årstemperaturen er i snitt frå 0 til 2 grader C.

BRATTEFJELL-VINDEGGEN HAR NAMNET SITT FRÅ DEI TO
FJELLA BRATTEFJELL (1540 MOH.) OG
VINDEGGEN (1516 MOH.) SOM LIGG SENTRALT I OMRÅDET.

KULTURHISTORIE, KULTURLANDSKAP OG KULTURMINNE

Landskapet i Brattefjell-Vindeggen er i ulik grad prega av kulturpåverknad frå tidlegare tider; jernvinning, stølsdrift, utmarksbeite, skogsdrift, jakt, fiske og friluftsliv er døme på årelang bruk som har sett preg på området.

Det finst ei rad verdfulle spor etter tidlegare tiders bruk av Brattefjell-Vindeggen, der Svartdalsheiane og Måråstaddalen må reknast som dei mest konsentrerte og best bevarte stølsområda innan landskapsvernområdet. Dei representerer difor på ein god måte mangfaldet av kulturminne.

Kulturlandskapet fortel om kvardagsliv og strev for tilveret. Bygningar som forfell, feil restaurering og attgroing av kulturlandskapet, og dermed tap av biologisk mangfald, er dei store utfordringane. Aktiv bruk av kulturlandskapet er naudsynt.

Attgroing er ei generell utvikling i heile regionen. Dette er ein trussel mot det biologiske mangfaldet i kulturbetinga naturtypar i landskapsvernområdet. Historisk sett er det beiting og stølsdrift som har vore drivkrafta for at landskapet har utvikla det særpreget som delar av landskapsvernområdet har. Mange element i kulturlandskapet er i ferd med å gå tapt. Det kan vera aktuelt å på ny skape stølsmiljø eller framheva gamle vollar og hustuffer.

LANDBRUK

Brattefjell-Vindeggen har blitt mykje nytta til beite og stølsdrift, men i dag er det berre to stølar i drift; Kråkeroe i Seljord og Finnvollen i Hjartdal. Men det blir framleis sleppt ein god del sau og også nokre storfe på utmarksbeite. Nettopp denne beitinga er avgjerande for å hindre attgroing av dei gamle stølsvollane, og det er god plass til fleire dyr.

Fjellskogen har vore nytta til brensel og tømmer til bygging og vøling av stølsbuer. I historisk samanheng var nok presset på fjellskogen veldig stort i dei periodane det blei drive intensiv stølsdrift som kravde mykje brenslé. Delar av landskapsvernområdet har barskog av dimensjonar som også kan nyttast som sagtømmer.

Tradisjonelt har dei fleste fjellgardar som soknar til Brattefjell-Vindeggen, samt ein del gardar på flatbygdene som har tileigna seg fjellbeite, hatt driftshusvære i fjellet. Med driftshusvære meiner ein husvære som er naudsynte for drifta av landbrukseigedomen, som til dømes tilsyn av dyr på utmarksbeite.

JAKT, FANGST OG FISKE

Tradisjonelt har jakt, fangst og fiske vore like viktig som stølsdrift for å overleva for fjellbøndene rundt Brattefjell-Vindeggen.

Jakt og fiske er ofte ei viktig inntektskjelde på landbrukseigedomar. Utnytting av jakt og fiske kan skje som hausting for eigen bruk eller for sal av kjøt og fisk, eller ved at jakt- og fiskerett med husvære vert leigd ut. Utleige av jakt og fiske innanfor Brattefjell-Vindeggen er eit bidrag til ålmenta si tilgang på slike tilbod.

STIAR OG LØYPER

Tradisjonelt har Brattefjell-Vindeggen hatt mange drifte- og reksteveggar i samband med stølsdrift og fjellbeite. Fleire av desse rekstevegane er i ferd med å gro att. Det blei i første planperiode gjennomført nokre ryddetiltak, men det er viktig at ein også i framtida maktar å holde dei opne.

Det er fleire merka tur- og skiløyper i Brattefjell-Vindeggen (sjå kartvedlegg). Disse er drifta av lag og foreiningar, og er viktige med omsyn til å gjere fjellområdet tilgjengeleg for folk, men også for å kanalisere aktivitet i områder som ikkje verkar forstyrrande på villreinen. I hovudsak finn ein løyper i Skinnarbu-Grasfjellområdet, i Gausdalen, Svinefjell-Leirbekkdalen, Bondal-Vindsjøen og Flottin-Fyribøen. Verneforskrifta seier at det kan gjevast dispensasjon til nye stiar og løyper i landskapsvernområdet. Det er likevel viktig å passe på at presset mot villreinen ikkje aukar, og det å legge løyper lenger innover i landskapsvernområdet er ikkje ønskeleg.

Alle kjende merka/preparerte stiar og løyper er teikna inn i vedlagt temakart. Umerka gamle reksteveggar, stiar og skiløyper er ikkje vist på temakart. Det må presiserast at temakartet er retningsgivande.

Mellom Mårråstaddalen og Diplenuten finn ein denne kløyvde steinblokken. Det ser ut som om han står og ballanserer på ein egg.

EKSISTERANDE BYGNINGAR INNANFOR BRATTEFJELL-VINDEGGEN

Dei fleste bygningane som finst i Brattefjell-Vindeggen er fritidshusvære som har kome etter den generelle velstandsutviklinga i 1960 og -70 åra. Nokre få jakthytter blei bygde allereie i 1920-åra.

Viss ein tel alle slag bygg innanfor landskapsvernområdet, finn ein samla 710 bygningar. Dei fleste finn ein i bruks- og kulturlandskapssona, men det er også ein del bygningar i vernesona. Mange av disse bygningane er gamle støls- og driftsbygg, jakthytter og eldre fritidshusvære, men det finst også einskilde nyare bygg.

Motorferdsel i landskapsvernområdet
kan berre skje når det er absolutt naudsynt.

STØRRE UTBYGGINGAR

Oppdemming av Møsvatn tidleg på 1900-talet, bygging av riksveg 37 og parallellførte kraftliner, har saman med hyttebygging skapt ei barriere for villreintrekket som i tidlegare tider gjekk mellom Hardangervidda og Brattefjell-Vindeggen over Møsstrond. Storstilt kraftutbygging i Hjartdalsfjella i slutten av 1950-åra, og seinare oppdemming av Sandsetvatnet (Seljord) opna på godt og vondt fjellområdet gjennom mange anleggsvegar. Desse irreversible inngrepa er nok dei største trugsmåla, ved sidan av ferdsel, mot det biologiske mangfaldet i Brattefjell-Vindeggen.

BERGARTANE I OMRÅDET ER ALLE FRÅ PREKAMBRISK TID,
DVS. GRUNNFJELLBERGARTAR.

MOTORFERDSEL

Utviklingstendensen når det gjeld talet på snøscooterar og ATV-ar i Noreg viser at det stadig blir fleire som tek i bruk motorisert reiskap i utmark. Motorferdselloven og føresegner regulerer all køyring i utmark og på islagde vatn. Køyring inn mot Brattefjell-Vindeggen skjer frå alle fjellbygder som grensar til verneområdet. Transportbehovet kan ofte dekkast med nokre få turar i året.

I Seljord er det scooterløype frå Skuldalen til Sandset i samband med inspeksjon av dammen m.m. Det går også løype inn frå Fossheim og Svartdal inn til Småtjønn og Svain. I Vinje har det også i mange år vore scooterløype frå Skuldalen til Møsstrond. I Hjartdal er det scooterpreparert skiløype inn til Flottin. I Bondal er det scooterpreparert skiløype frå Nord-Bondal til Mårastaddalen, og frå Bonsvatn til Vindsjåen (etter sommarvegen). Sistnemnde løype blir òg nytta ved tilsyn av kraftanlegg. Elles er hovudtyngda av ferdsla langs desse oppkøyrde løypene knytt til skiløping og transport av utstyr til hytter. Desse løypene er teikna inn i vedlagde kart, og felles for dei er at løypene kan brukast utan at ein må søkje dispensasjon frå verneforskrifta. Ein må likevel søkje dispensasjon etter motorferdselloven, og det er kommunane som handsamar desse. Naudsynt transport utanfor omtala og teikna løyper krev i tillegg til dispensasjon etter motorferdselloven, også dispensasjon etter verneforskrifta, og blir då handsama av verneområdestyret.

Det er utarbeidd eigne interkommunale forskrifter med forbod mot motorferdsel i vinterbeite- og kalvingsområde for villrein visse tider av året (FOR 1996-12-30 nr 1415, sjå vedlegg). Denne forskrifta regulerer talet på turar og formål for transport i avgrensa område til avgrensa tid.

KUNNSKAP OM VERNET OG VERNEVERDIANE

Brattefjell-Vindeggen har eiga villreinstamme på omlag 500 vinterdyr.

FØREMÅL – VERNEFORSKRIFT

Verneverdiane innanfor Brattefjell-Vindeggen er knytt til flora, fauna, natur- og kulturlandskap.

”Forskrift om vern av Brattefjell-Vindeggen Landskapsvernområde” vernar området mot alle inngrep eller tiltak som vesentleg kan endre eller verke inn på landskapet sin art eller karakter. Reglane skal likevel ikkje vere til hinder for ei rad ulike tiltak, og forvaltningsmyndigheita kan på nærare vilkår gje løyve til tiltak som ikkje strir mot føremålet med vernet.

Verneforskrifta er utforma slik at lokalsamfunna sin tradisjonelle bruk skal kunne halde fram, samstundes som ein skal sikre området mot nye tekniske inngrep i strid med verneføremålet.

I forvaltninga av området må forvaltningsmyndigheita ta omsyn til at mange mindre tiltak over tid samla kan medføre at området karakter endrast og at verneverdiane vert skadelidande. Det er òg sentralt at verneområdet skal forvaltast med tanke på å ivareta verneverdiane i eit langsiktig perspektiv og at denne forvaltninga er kunnskapsbasert, jf. Naturmangfoldloven §§ 8-10.

KUNNSKAPSSTATUS VERNEVERDIAR

Dokumentasjon av det eigenarta naturlandskapet og dei urørte høgfjells- og fjellskog-områda er ikkje samla, og det er førebels ikkje gjennomført naturtypekartlegging. Likevel er det ein del kunnskap om ulike artar, både dyr og planter. Jan Erik Eriksen (1994) har gjort botaniske registreringar i Brattefjell-Vindeggen, og i perioden 2012-2014 er det av Kulturlandskapsenteret i Telemark og Biofokus gjennomført registreringar på utvalde stølsområde i samband med skjøtelsplanlegging. Når det gjeld fuglar og dyr er det samla noko informasjon i Naturbasen, og det blir i 2017 utarbeida oversikt over villreinens områdebruk og trekkveggar i regi av Norsk villreinsenter.

Det klåraste trugsmålet mot naturlandskapet er auka generell belastning. Ein må derfor både vurdere dei einskilde tiltaka for seg, samt summen av all aktivitet under eitt.

FUGL I BRATTEFJELL-VINDEGGEN

Brattefjell-Vindeggen er eit landskapsvernområde som har mykje variasjon. Her finn me høgfjell, vatn og tjønner av mange slag, myrar både i skogsterreng og i fjellet, og skogsområde i form av gammal barskog og bjørkeskog opp mot fjellet. Dette gjev i sum gode føresetnader for eit rikt og variert fugleliv.

I høgfjellet er talet på artar til vanleg mindre, og Brattefjell-Vindeggen er ikkje noko unntak. *Fjelltype*, *heipiplerke*, *ramn* og *steinskvett* er karakterartane. Ein kan treffe på *boltit* som truleg hekkar i området. *Heilo* og *ringtrost* opptre noko lågare i terrenget og finst spreidd over store område. Snøspurv er berre kjent frå Gaustamassivet.

På våtmarkene i høgfjellet, i myr og ved tjønn, er *raudstilken* den vanlegaste og ofte den einaste vadefuglen. Litt lenger ned i terrenget kjem både *grønnstilk*, *strandsnipe* og *vipe inn*. Og nede i barskogen finst òg spreidde par av *gluttsnipe*. *Enkeltbekkasin* finst i område der myr og våtmark dominerer, namnet ”mekregauk” har han fått på grunn av den karakteristiske stupflukta. *Rugde* og det kjende rugdetrekket kan ein sjå på kveldstid og om nettene både i skogsområde lågare ned og på myr opp til ca. 1000 moh.

Fiskemåke hekkar spreidd i mange fjellvatn over skoggrensa. Storlom hekkar nok òg spreidd i området, sjølv om ein har få funn å vise til. Smålom er nykommar som hekkefugl i Telemark og hekking er påvist innafor landskapsvernområdet.

Av andefuglane er det *stokkand* og *krikkand* som er dei vanlegaste. Toppand finst både i barskog og i bjørkebeltet, medan kvinand truleg er hekkefugl i barskogen.

Dei mest karakteristiske rovfuglane i høgfjellet er *kongeørn*, *fjellvåk* og *tårnfalk*, men bestanden varierer som alltid sterkt i høve til tilgangen på smågnagarar og andre byttedyr. *Fiskeørn* er observert, og hekking er sannsynleg, men enno ikkje påvist.

Dvergfalk er relativt vanleg, medan dei to største *falkane*, *jaktfalk* og *vandrefalk*, er langt sjeldnare å treffe på. Det er sannsynleg, men usikkert om dei hekkar innanfor området.

Fleire par med *trane* hekkar i og omkring landskapsvernområdet. Dei er helst å finne i terreng med vekslande skog og myr i 600-800 moh.

Lavskrike som er trufast mot territoriet sitt året rundt, kan ein treffe på spreidd i eigna lokalitetar i øvre delar av granskogen, særleg i sørlege og austlege delar av området.

På stølsvollane treffer ein ofte på både *linerle*, *gulerle*, *gråtrost* og av og til *taksvale*, men også *buskskvett* kan ein sjå spreidd på slike opne stadar der brisken dominerer. *Blåstrupen* finst òg spreidd i dei meir høgtliggande områda i bjørkebeltet.

Rype, *orrugl* og *storfugl* hekkar alle innafor landskapsvernområdet, men bestanden vil variere ein del, særleg har bestanden av lirype vist store variasjonar.

DET SAMLA AREALET I BRATTEFJELL-VINDEGGEN
LANDSKAPSVERNOMRÅDE ER 381,7 KM²

VILLREINEN I BRATTEFJELL-VINDEGGEN

Villreinen har hatt og har ein meir aktiv forvaltning enn mykje anna i landskapsvernområdet, mykje takka vere dei økonomiske interessene ein har for reinen. Det samlast systematisk inn kunnskap om bestandsstorleik, bestandsstruktur og områdebruk. Likevel er det eit potensiale i å kartlegge beitebruk og området sitt beiteproduksjonspotensiale. Korleis dette til dømes heng saman med dyra sin kondisjon. Vidare er det mange spørsmål knyta til områdebruken, der ein tenkjer spesielt på den stadig aukande bruken av skogsområda i sumarhalvåret. Likeeins er det manglande kunnskap om dyra sine trekkvanar, og om det framleis er utveksling av dyr mellom Brattefjell-Vindeggen og Hardangervidda.

Det er villreinen som er nykelarten i dyrelivet i landskapsvernområdet. Villreinstamma i Brattefjell-Vindeggen har internasjonal verdi og gjer området til eit viktig økosystem. Å ta vare på og sikre villreinstamma var eit viktig motiv for verneplanen. Opphavleg var området å rekne som ein utløpar eller ein tange frå Hardangervidda, men kraftutbygging og vegbygging tidleg på 1900-talet førde til at reinens trekkruiter blei avskorne og dette skilde utløparen frå sjølv vidda.

Dagens villreinstamme i Brattefjell Vindeggen er difor stort sett isolert frå andre villrein-område. Stamma er på rundt 500 vinterdyr, noko som svarer til målsetjingane i bestandsplanen.

Brattefjell-Vindeggen har rike sommar- og haustbeite, men det er meir sparsamt med vinterbeite. Her er få faste kalvingsplassar, plassane varierer med beite- og snøtilhøve. Ofte kan dyra trekkje heilt ned i bjørkesogen om våren, og etter kalvinga trekkjer ofte simlene til hellingane mot sør. Når dyra så samlar seg i fostringsflokkar, dreg dei seg meir innover i fjellet mot dei høgare områda. Om sommaren blir ofte bakhellingane i fjellmassiva nytta som tilfluktsstad i varme periodar når fluger, brems og mygg herjar. På den tida jakta tek til, dvs. 20. august, er dyra ofte spreidde i små flokkar over heile villreinområdet. Etter eit par dagars jakt samlar dei seg i større flokkar og i dei seinare åra har reinen trekt seg ned i skogen mot Svartdal, Hjartdal og Tuddal.

Trugsmål for villreinen i Brattefjell-Vindeggen er *arealfragmentering* i form av kraftutbygging, vegbygging, turistsatsing og hyttebygging. Auka ferdsel på grunn av lettare tilgjenge, tung turistsatsing i fleire område og ulovleg snøskuterkøyring påverkar arealbruk, vandringer og genetisk mangfald hjå villreinen i området.

I tillegg til vintertrafikken i fjellet, er det jakta som påverkar villreinstamma mest. Hausting av eit biologisk overskot gjennom jakt er likevel nødvendig dersom ikkje villreinstamma skal "vekse seg ut av matfatet".

Alt talar for at der har vore villrein i Brattefjell Vindeggen frå lang tid tilbake, sjølv om ein finn relativt få spor etter tidlegare tiders jakt og fangst. Men der skal finnast einskilde dyregraver eller opplysningar om slike, t.d. skriv lokalhistorikar Ivar T. Dahl i Tuddal om "dyregravene vest for Bondal". Namn som Reinstjørn, Reinstul, Reinsnuten og Simlenuten tyder òg på at her har vore villrein langt tilbake.

Området har før ca. 1900 vore som ein naturleg tange eller ein utløpar frå Hardangervidda. Truleg har området hatt besøk av villrein frå Hardangervidda når enten stamma der har vore stor, eller beitet inne på vidda har vore mindre tilgjengeleg. Svingingar i bestanden av villrein er ikkje noko nytt fenomen, og med ei større stamme på vidda har reinen trekt meir ut på tangane i periodar. Av dei naturlege trekkrutene mellom Hardangervidda og Brattefjell-Vindeggen finn me to nordaust for Møsvassdammen og ei over Møsvasstangen. Når ein opererer med eit tidsskilje omkring år 1900 er det av di dette er tida då reguleringa av det store kraftmagasinet Møsvatn tok til. Dette, saman med bygginga av riksvegen mellom Rauland og Rjukan, førde etterkvart til at området blei meir avskore frå Hardangervidda. Men det var ikkje meir avskore enn at dagens villreinstamme for ein stor del er basert på dyr som vandra inn frå Hardangervidda på 1960- og 1970-talet. At dei blei verande i området kan derimot ha sin bakgrunn i at nemnde inngrep kombinert med aukande utbygging av turismen, særleg i nordvest, har ført til ei ytterlegare oppsplitting av leveområda for reinen. Vegbygging og generelt auka ferdsel har òg gjort sitt til at Brattefjell-Vindeggenområdet har blitt avgrensa, og med det har me fått ei eiga villreinstamme som i dag utgjer nærmare 500 vinterdyr.

Villreinen er ein viktig ressurs i landskapsvernområdet.

Nokon meiner det har vore periodar der det ikkje har vore rein i Brattefjell-vindeggen. Andre meiner at det trulig aldri har vore heilt tomt for reinsdyr. Dagens stamme har truleg sitt opphav i at det kom 8 – 10 bukkar over frå Hardangervidda tidleg på 1950 – talet. Desse reiste over etter brunsten og var i Brattefjell-Vindeggen fram til brunst året etter. Då reiste dei attende til Hardangervidda. Slik var det i nokre år, men rundt 1960 fylgde nokre simler med frå vidda. Då blei alle dyra verande og stamma begynte ei forsiktig vekst.

Rundt 1970 kunne ein treffe på opptil 100 dyr i ein flokk i Brattefjell-Vindeggen, og veksten i stamma skaut fart. I 1980 blei det for fyrste gong opna for jakt. Stamma hadde då vakse til meir enn 1000 dyr. Villreinforskar Terje Skogland meinte at stamma no var for stor til at beitet kunne haldast ved like

Det er mange gamle stølsbygg i området.

KULTURHISTORIE BRATTEFJELL-VINDEGGEN

Kunnskapen om kulturminne og kulturlandskapet i verneområdet er i hovudsak knytt til rapporten «Svartdalsheiane og Måråstaddalen – Registrering av stølsanlegg i to dalføre i Brattefjell-Vindeggen i Telemark» av Hans Nordby, og til to skjøtelsesplanar som blei utarbeidde av verneområdestyret i førre planperiode. Det finnst inga komplett kartlegging av alle kulturminna i området, og det er til dømes sagt lite om fangstanlegg for villrein eller andre verdifulle kulturminne.

Kulturlandskap og kulturminne er eit av tre hovudføremål med vernet. Dette har bakgrunn i at landskapet i delar av området er sterkt prega av kulturpåverknad frå tidlegare tider: jernvinne, stølsdrift, utmarksbeite, skogsdrift, jakt, fiske og friluftsliv. Området er òg prega av ei rad med gamle ferdselvegar; buferdsvegar, ridevegar m.m. I tillegg er det mange segner og soger knytt til kulturminna i området.

Stølar

Der er sterke tradisjonar knytt til stølsdrift og beitebruk i Brattefjell-Vindeggen. Difor er her òg verdifulle kulturlandskap med heilscapelege og i stor grad intakte stølsmiljø. Desse miljøa vitnar om korleis folk i fjellbygdene har nytta og teke vare på fjellområdet gjennom uminnelege tider. To stølsområde som utmerkar seg er Svartdalsheiane i Seljord kommune og Måråstaddalen i Hjartdal kommune. I bådø områda blei det gjort grundige kulturminneregistreringar i førekant av opprettinga av landskapsvernområdet.

Svartdalsheiane

Området Svartdalsheiane ligg på vestsida av Skjesvatn og strekker seg frå Småtjønn i sør til Svain-Steinstaulen i nord. Det er gardar i Svartdal, Dyrlandsdalen og Åmotsdal som har hatt stølsdrift i dette området. Stølsdrifta blei trappa ned etter 2. verdskrigen og utover i 1950-åra, men på fleire stadar varte stølsdrifta mykje lenger. I periodar var dette stølsområdet svært viktig – det heiter blant anna at stølane hadde vore ”livsnerven for gardane i Svartdal”. Stølane har dels fungert som slåttemark, dels som beite. Utanom ”sesongen” har stølshusa blant anna fungert som base for snarefangst av rype vinterstid.

Måråstaddalen

Måråstaddalen ligg nordvest for Bondal i Tuddal og nord for Åtetjønn, området blir avgrensa mot vest ved Lislestulene. Det er fyrst og fremst gardar i Bondal, Heddal og Sauland som har bruka dette stølsområdet. Som elles blei stølsdrifta trappa ned etter 2. verdskrigen, men på einiskilde stølar var det drift heilt til slutten av 70-åra / byrjinga av 80-åra. Driftsmåten i dette området hadde mykje til felles med Svartdalsheiane med ”fullseterbruk” og ein hadde rotasjon mellom slåttemark og beitebruk. Også her var stølane i bruk under snarefangst av rype, dette kunne vera viktig for økonomien og rypene blei som oftast selde til Rjukan. Den tidlege turismen gjorde òg sitt inntog i dette området, og tidleg på 1900-talet blei fleire stølshus leigd ut til arbeidrarar frå Rjukan som base for jakt og fiske. Karakteristisk for Måråstaddalen i dag er at det ikkje går nokon bilveg inn hit. Kulturlandskapet har difor karakter av å vera urørt av moderne teknologi.

I høve til verneverdi i landskapsvernområdet, handlar dette om heilskaplege stølslandskap som er relativt intakte. Dei største trugsmåla for stølslandskapet er attgroing. Mangel på beitedyr og drift av stølane fører til at opne stølsområde no gror att, og viktige ljuskrevjande planter forsvinn.

KULTURMINNE

Av fysiske kulturminne i området er her nokre døme: brynesteinsbrot ved Butjønn i Hjartdal, kjøtgryte (til reinskjøt) i Gryvleskaret i sørvest, bogastille i Diplanut nordvest for Bondal, og restar etter jernvinne i Svartdalsheiane og Sudbøområdet i Seljord.

Skrivarberget er namnet på ein liten fjellknaus under fjellet Meien sørvest for Vindeggen. Her var tradisjonen å skrive namnet sitt, mange har gjort det og den dag i dag er her synlege bokstavar.

RETNINGSLINER OG PRAKTISERING AV FORVALTINGA

Robekknuten sett frå Skinnarbu.

VISJON

Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde skal bli eit døme på at prinsippet om bruk og vern skal styrke både naturmiljøet, kulturmiljøet, næringsutviklinga og busetnaden i området.

MÅL

Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde skal forvaltast slik at ein tek vare på:

- Det vakre og eigenarta naturlandskapet.
- Villreinen og det biologiske mangfaldet.
- Kulturminne og kulturlandskap.
- Mogelegheitene for stadstilpassa næring og verdiskaping.

BEVARINGS- OG FORVALTNINGSMÅL

Det er ei målsetjing at forvaltninga i Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde skal vere kunnskapsbasert og der igjennom mest mogleg presis. Det betyr at ein tek utgangspunkt i dei naturkvalitetane og dei kulturminna ein har, og koplar dette opp mot bevaringsmål. Desse kvalitetane er det ein finn igjen i føremåla for vernet.

Forvaltningsmål er eit samleomgrep for alle målsetjingar knytt til verneområdet. Dette kan vere knytt til geografisk areal, naturtypar, kulturlandskap, biologisk mangfald eller friluft- og andre brukarinteresser. Forvaltningsmål er dei måla verneområdestyret har for forvaltning av landskapsvernområdet. Dei er overordna og ein prøver så langt det lar seg gjere å ta omsyn til ulike interessegrupper.

For Brattefjell-Vindeggen har verneområdestyret følgjande overordna forvaltningsmål:

- Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde skal forvaltas slik at naturmiljøet får utvikle seg naturleg og at grad av urørt natur ikkje blir ytterligare redusert.
- Alle kjente trugsmål mot verneverdiane skal overvakast. Det vere seg artar sin eksistens, samla belastning eller trugslar mot attgroing av kulturlandskap. Tiltak skal setjast i verk om det blir naudsynt.
- Informasjon om området og området sine kvalitetar skal til ei kvar tid vere tilgjengeleg for ålmenta, og ny kunnskap skal føre til oppdatering av Naturbasen og andre liknande kjelder.
- Det skal vere kort avstand mellom aktørane med interesse i Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde. Det gjeld både formelle kontaktar, men også sikring av uformelle dialogar mellom brukarinteresser og forvaltningsorgana.

Sjå også dei litt meir konkrete måla under avsnitt for soneinndeling.

Bevaringsmål er den tilstanden ein ønskjer natur- og kulturlandskapskvalitetane i verneområdet skal ha, og dei skal vere målbare. Det inneber at ein må definere mål for areal, naudsynte strukturar, prosessar og førekomst av artar og naturtypar. Ofte er det utfordrande å definere gode bevaringsmål og ikkje sjeldan må ein justere etter kvart som ein får endra kunnskap.

For bevaringsmåla skal ein definere tilstandsvariablar, og dei skal delast inn i god, middels og dårleg tilstand. Ein skal regelmessig overvake tilstanden, men kor ofte vil variere med type bevaringsmål og kva slags trugsmål som påverkar bevaringsmålet. Eit døme kan vere slitasje i terrenget som følgje av folks ferdsel. Kanskje er det ein sti som gjeng over myrområde som stadig blir breiare. Her kan ein eksempelvis definere god tilstand dersom stien er under ein meter brei. Om folk, som følgje av at myra er blaut, vel å ta nye trasear og at stien blir breiare og får fleire «løp», kan ein definere tilstanden som middels eller dårleg avhengig av breidde og talet på «løp». Verneområdestyret vil overvake dette, og sette i verk tiltak dersom tilstanden blir for dårleg. Eit slikt tiltak kan vere å byggje klopper.

Dei ulike bevaringsmåla for Brattefjell-Vindeggen finn ein i vedlegg 1.

BERGARTANE I OMRÅDET ER ALLE FRÅ PREKAMBRISK TID,
DVS. GRUNNFJELLBERGARTAR.

FORVALTNINGSSTRATEGI

- Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde skal forvaltast i tråd med gjeldande lovar, forskrifter og forvaltningsplan.
- Forvaltningsmyndigheita skal vere tydleg og konsekvent i all sakshandsaming.
- Forvaltninga skal stadig søkje forbetringar i høve til vedtekne mål i forvaltningsplanen.
- Grunneigarane skal ha ei sentral rolle i forvaltningsplanarbeidet.

FORVALTNINGSSONER

Formålet med ei soneinndeling av verneområde er å nå verneformålet på ein best mogleg måte. Vern av naturmiljøet er den overordna målsetjinga for alle delane av verneområdet, uavhengig av kva for sonekategori dei høyrer til.

I verneområde med differensiera bruk er det ofte trong for å opprette forvaltningssoner med ulike målsettingar for ferdsel, tilrettelegging og bruk. Tilrettelegging for bestemte aktivitetar må vere knytt til særskilde behov. Ein ynskjer ikkje å opne for tiltak som kan redusere verneverdien.

Verneområdestyret og fagleg rådgjevande utval har i fellesskap evaluera bruken av soneinndeling, og har kome fram til at det er ønskeleg å vidareføre ordninga i denne planen.

Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde er delt inn i 3 sonekategoriar: Vernesone, bruksone og kulturlandskapssone. Det er utarbeidd retningslinjer for handsaming av ulike saks-typar knytt til kvar enkel sone. Det betyr altså at verneforskrifta gjeld likt for alle sonane, men at forvaltningspraksisen kan vera ulik.

Avgrensing av sonene går fram av vedlegg 2.

VERNESONE (SONE 1)

Vernesona omfattar dei sentrale høgfjell-/fjellskogområda. Her finst villmarksprega område med få spor etter menneskelege inngrep. Store verneverdiar ligg her. Områda er særleg viktige som leveområde for villreinen både som beite-, trekk- og kalvingsområde. I høgfjellet finn ein viktige vinterbeiteområde for villreinen. Kvar rein bør om vinteren ha om lag 1 km² beiteareal i høgfjellet, med andre ord er vinterbeite flaskehalsen for villreinstamma. Overgangssona mellom høgfjell og fjellskog er også særleg viktig i samband med kalving og fostringsflokkane sitt vårbeite.

Høgfjellet i Brattefjell-Vindeggen inneheld i dag ein rik fauna. Med unnatak av jerv og fjellrev finst alle artar som inngår i eit høgfjellsøkosystem. Overgangssona mellom skog og fjell er også særleg artsrik med representantar frå to økosystem. Den gamle fjellskogen der gran i mange høve dannar skoggrense, er svært artsrik og viktig i samanheng med vern av biologisk mangfald.

FORVALTNINGSMÅL FOR VERNESONA

- Vernesona skal oppretthaldast som eit verdifullt naturområde rikt på biologisk mangfald.
- Bereevna for villrein skal oppretthaldast på dagens nivå ved å taka vare på viktige beite- og kalvingsområde.
- Ein skal vere særleg restriktiv i høve til å dispensere for nye tiltak/anlegg og motorferdsel i Vernesona.
- Vernesona skal bevarast utan ny tilrettelegging for skigåing og fotturisme.
- Hausting i form av jakt, fangst og fiske skal kunne halde fram i Vernesona som tidlegare.

BRUKSSONE (SONE 2)

Brukssona omfattar område som vert nytta i samband med jordbruk, skogbruk og husdyrhald, som ikkje er med i kulturlandskapssona. Denne sona er definert som element i det grønfarga området (det vil seie fjellskogområda) på eit N50-kart. Brukssona omfattar og tyngre tilrettelagte stiar, godkjente merka skiløyper, kjøretrasear og vegane inn til dei regulerte vatna Sandsetvatn, Skjesvatn og Vindsjøen.

Brukssona har stor verdi for fjellgardane rundt Brattefjell-Vindeggen, og det er her vi finn potensial for framtidig verdiskaping. Brukssona omfattar i hovudsak områda som i dag er nytta til ekstensive driftsformer i landbruket m.a. husdyrbeite, skogsdrift og jordbruk.

Dei fleste driftshusværa ligg i brukssona, i tillegg ligg òg fleire driftshusvære innanfor kulturlandskapssona. Brukssona er einskilde stader viktige som leveområde for villrein og anna vilt i heile eller delar av året.

FORVALTNINGSMÅL FOR BRUKSSONA

- Områda skal forvaltas med tanke på å ta vare på områda sin art og karakter, utan inngrep som vesentleg kan endre landskapets utforming.
- Det er viktig med landbruksdrift for å sikre næringsgrunnlaget til grunneigarane i området.
- Halde oppe drift i utmarka er m.a. viktig for å ta vare på kulturlandskap og plantesamfunn, og dermed det biologiske mangfaldet.
- Det kan gjevast dispensasjon til oppgradering så lenge det ikkje går ut over føremålet med vernet.
- Ved å taka omsyn til villreinen, kan ein legge til rette for naturopplevingsprodukt og landbruksdrift som bidrar til å sikre næringsgrunnlaget for dei lokale fjellbygdene gjennom aktiv verdiskaping med fjellet som ressurs.

KULTURLANDSKAPSSONE (SONE 3)

Kulturlandskapet er, saman med villreinen, ein viktig verneverdi i Brattefjell-Vindeggen. Ein har difor valt å skilje ut spesielt representativt kulturlandskap i ein eigen kulturlandskapsone med differensiert forvaltningspraksis.

Kulturlandskapssona omfattar område som skal gje eit representativt utval av menneskje-påverka område og bygningar som bør takast vare på. Dei utvalte områda har særlege kvalitetar/verneverdiar av kulturhistorisk tyding. Områda inneheld viktige døme på ulike bruksformer, lokal byggeskikk og er av særleg verdi for ålmenta og friluftslivet. Ei rad element går inn i heilskapen rundt stølsdrifta; steingjerde, rydningsrøyser, eiser, grunnmurar og reksteveggar er alle fysiske element som speglar dei gamle driftsformene.

Sona omfattar i hovudsak stølsmiljø, men inneheld og viktige funksjonsområde for vilt m.a. for villrein.

I dag blir områda nytta mest til sauebeite. For nokre år sidan var det også storfe på beite her. Attgroing er ei stadig større utfordring.

FORVALTNINGSMÅL FOR KULTURLANDSKAPSSONA

- Framtidig bruk av kulturlandskap og anlegg i kulturlandskapsona skal avpassast føremålet med vernet.
- Å ta vare på særleg verdifullt stølsmiljø med tilhøyrande eigenarta kulturlandskap.
- Skjøtsel av kulturlandskapet skal ha høg prioritet. Det kan leggjast til rette for næringsutvikling, så lenge tiltaka ikkje er i strid med verneformåla.

“Bakerhytta” i Systebulidalen som brann ned etter lynnedslag i 2014.

VERNEFORSKRIFTA

Verneforskrifta utgjer den endelege ramma for forvaltninga. Forvaltningsmyndigheita sitt handlingsrom er avgrensa av denne.

Verneforskrifta listar opp:

- Kva tiltak som er forbode.
- Kva tiltak som det kan gjevast løyve til på nærare vilkår.
- Kva tiltak ein kan gjera utan å søkje.

I dette kapittelet vil ein gå gjennom dei viktigaste føringane for praktisering av verneforskrifta. Dei ulike tiltaka/aktivitetane er sortera etter tema, og der det er ulik praksis for same tema i ulike soner, vil det bli presisera.

DET GENERELLE FORBODET MOT INNGREP

Verneforskrifta punkt 1 og 1.1 seier:

Området skal vere verna mot alle inngrep eller tiltak som vesentleg kan endre eller verke inn på landskapet sin art eller karakter.

Med dei unntak som fylgjer av forskrifta pkt. 2 og 3 er det forbod mot inngrep som vegbygging, uttak eller oppfylling av masse, uttak av torv, bergverksdrift og andre inngrep i grunnen, bygging av kraft- og telefonleidningar, damanlegg, taugbaner og skitrekk, opplag av campingvogner, grøfting, planting, skifte av treslag, nydyrking, oppføring og ombygging av bygningar og anlegg, skilting, bortlegging av avfall, gjødsling, kalking, bruk av kjemiske middel og utslepp av forureining av alle slag. Opplistinga er ikkje uttømmende.

Det er fylkesmannen som i tvilstilfelle avgjer om eit tiltak vesentleg vil endre eller verke inn på landskapet sin art eller karakter.

Området skal vere verna mot alle inngrep eller tiltak som vesentleg kan endre eller verke inn på landskapet sin art eller karakter, og det er lista opp ein rekkje tiltak som er forbodne. Felles for desse tiltaka er at det er inngrep som aleine eller saman med andre tiltak kan påverke verneføremåla. Det er også viktig å merke seg at opplistinga i dette punktet ikkje er fullstendig. Her seier forskrifta at det er Fylkesmannen som i tvilstilfelle skal avgjere om eit tiltak påverkar verneføremåla. I praksis betyr det at det er verneområdestyret som i fyrste omgang gjennomfører denne vurderinga.

Innleiingsvis i punkt 1.1 står det vist til at det er unnatak frå forbodet og at dette følgjer av forskrifta punktane 2 og 3. Ein kjem attende til det.

Dersom det skulle oppstå ein situasjon som krev at ferdsel over eit bestemt tidspunkt må stoppe opp, kan direktoratet med heimel i verneforskrifta punkt 1.5 gjennomføre det:

Innafor nærare avgrensa delar av landskapsvernområdet kan Miljødirektoratet ved forskrift forby all slags ferdsel heile året eller ein del av året når ein reknar det naudsynt for å bevare plante- eller dyrelivet eller geologiske førekomstar. Regelen gjeld ikkje for ferdsel i samband med verksemd som er nemnd i pkt. 2.5.

LANDBRUK

Innafor kulturlandskaps- og brukssona skal forvaltningsmyndigheita etter fagleg vurdering arbeide for å stimulere til å få tilbake fleire beitedyr for å bevare kulturlandskapet, og sikre ressursar for skjøtsel i form av kulturlandskapspleie, rydding av kratt og skog. Det er høve til det etter verneforskrifta punkt 2 og 2.1:

Reglane i punkt 1 skal ikkje vere til hinder for:
Beiting og drift av eksisterande setervollar, utslåttar og dyrka jord. Dette omfattar rydding, kalking og gjødsling i samsvar med gjødslingsplan, som er godkjent av forvaltningsmyndigheita.

Under førestenad av at ein har midlar til det, ønskjer verneområdestyret å kjøpe tenester av grunneigarar, rettshavarar og andre for skjøtsel i form av kulturlandskapspleie, rydding av kratt/skog og liknande. Vidare er det både høve til og ønskjeleg med drift av eksisterande setervollar, utslåttar og dyrka jord.

Verneforskrifta er utforma slik at lokalsamfunna sin tradisjonelle bruk av områda skal kunne halde fram, samstundes som ein skal sikre området mot nye tekniske inngrep i strid med verneføremålet. Sjølv om det ikkje er innmark innanfor vernegrensa er området viktig i samband med stølsdrift/fjellbeite for mange av dei lokale fjellgardane.

Det er høve til å drive eit skånsamt skogsbruk i landskapsvernområdet. Verneforskrifta pkt. 1.2 opnar for det:

For skjøtsel og drift av skogen i området gjeld retningslinene for forvaltning av verneskog i Telemark. Planting og tekniske inngrep i samband med skogsdrifta, til dømes bygging av skogs- og traktorveggar, krev likevel godkjenning av forvaltningsmyndigheita.

Skogen i Brattefjell-Vindeggen kan avverkast på lik linje med anna verneskog i Telemark. Til særskilde føremål er fjellskogen meir verdifull enn låglandsskog. Føremålet med dette er å sikre at hogst i verneskogen mot fjellet blir utført slik at skog med vanskelege foryngingsforhold og vekstforhold ikkje skal bli øydelagt av mishandling eller feilaktig hogst, og å sikre at denne skogen blir skjøtta i samsvar med formålet i Skogloven. Det er reglar for meldeplikt og korleis drift i praksis skal gjennomførast. I tillegg til tømmerdrift er det høve til å ta ut ved.

Drift av skogen kan skje utan spesielle dispensasjonssøknadar, men kravet om å følgje retningslinene for drift av vernskog i Telemark er absolutt. Det som likevel krev dispensasjon er planting og bygging av skogs- og traktorvegar. Dersom det skal gjevast løyve til vegbygging, er forvaltningsmyndigheitene forplikta til å gjennomføre ei grundig vurdering av konsekvensar og effektar. Det skal i og for seg gjerast i alle saker, men naturmangfoldloven seier noko om at krav til kunnskapsgrunnlag skal stå i forhold til tiltakets art og karakter. Ein traktorveg vil vera eit varig inngrep i landskapet og påverke verneverdiane på ein måte som kan vere større enn andre tiltak som også krev dispensasjon.

Primært bør tømmer transporterast ut på snødekt mark, men då det kan vere problem å få ut tømmer med økonomisk overskot vinterstid grunna mykje snø, skal det vere høve til å opparbeide enkle traktorsleper i bruks- og kulturlandskapssona for uttransport av tømmer på barmark. Dette krev godkjenning av forvaltningsmyndigheitene. Dersom slike trasear skal godkjennast, skal det vere gjennomført ei detaljert og god vurdering av tiltakets påverknad på verneføremåla, og ein skal vere heilt sikker på at føremåla med vernet ikkje blir skadelidande. Det er også eit vilkår av frakt på vinterføre og bruk av helikopter ikkje er mogleg.

Forvaltningsmyndigheitene skal godkjenne kvart enkelt tiltak, til dømes oppføring og ombygging av bygningar og anlegg, ut frå ei fagleg vurdering. For landbruk seier verneforskrifta i punkt 3 og 3.1 at:

Når verksemda eller tiltaket kan skje utan at det strir mot føremålet med vernet, kan forvaltningsmyndigheita på nærare vilkår gje løyve til:
Tiltak i samband med jord- og skogbruk, så som oppføring av bygningar o.l.

Verneforskrifta punkt 3.3 seier at:

Når verksemda eller tiltaket kan skje utan at det strir mot føremålet med vernet, kan forvaltningsmyndigheita på nærare vilkår gje løyve til:

Anlegg av veg i samband med landbruksverksemd eller eksisterande kraftanlegg, dersom frakt på vinterføre eller bruk av helikopter ikkje er mogleg.

Likevel seier forskrifta punkt 2.2 at ein ikkje skal vere hindra frå:

Drift og vedlikehald av eksisterande bygningar, vegar og anlegg. Det gjeld og fornying av anlegg for overføring av kraft, medrekna rydding i og langs trasé, oppgradering av kraftleidningar for heving av spenningsnivå, auke av line-tverrsnitt, nye master mv. når dette ikkje i vesentleg grad vil vere til skade for verneformålet.

BYGNINGAR

I landskapsvernområdet er det i utgangspunktet forbode å føre opp nye bygningar med unntak i samband med jord- og skogbruksdrift (sjå under landbruk over). I og med at det finst hytter frå tida før bandlegging og vernevedtak, tek ein her med desse retningslinene.

Drift og vedlikehald av eksisterande bygningar er lovleg jf. forskrifta punkt 2.2. Dette gjeld både landbruksbygg, fritidshusvære og eventuelt andre typar eksisterande bygg. Normalt innvendig og utvendig vedlikehald som skifte av kledning, vindaug, og anna som ikkje fører til endring av storleik eller fasade, er tillate utan søknad. Alle former for utviding og fasadeendring mv. som er unntatt søknad etter plan- og bygningsloven § 20-5, er likevel søknadspliktige i landskapsvernområdet.

Verneforskrifta punkt 2.3 seier at vernet ikkje skal vere til hinder for:

Oppføring av bygningar som har gått tapt ved brann eller naturskade. Slike saker skal leggjast fram for forvaltningsmyndigheita, som skal setja vilkår for storleik og materialbruk, plassering og utforming av bygningane.

Punktet seier at gjenreising av bygningar som har gått tapt som følge av naturskade skal kunne skje, og at ein etter søknad kan få løyve til å endre både storleik, utsjånad og plassering. Dette med endra plassering kan til dømes vere positivt for vernet.

I tillegg til verneforskriftas omtale om bygningar, har forvaltningsmyndigheita definera retningslinjer for praktisering av forvaltninga. Desse omtalas i avsnitta under.

Når tiltaket kan skje utan at det strir mot føremålet med vernet, kan forvaltningsmyndigheita på nærare vilkår gje løyve til mindre tilbygg eller ombygging av eksisterande bygningar dersom bruken ikkje vert endra. Maksimal storleik på hytte er BYA 65 m², mens maksimal storleik på uthus er BYA 15 m², altså kan ikkje samla areal på staden overstige BYA 80 m².

Det skal ikkje gjevast dispensasjon til oppgradering/ombygging av uthus til fritidsbustad (bygging av eldstad). Men det kan – dersom behovet er godt dokumentera – gjevast løyve til å gjere om uthus til driftshusvære med eldstad. Vidare kan det gjevast løyve til uthus på inntil BYA 15 m² der trongen for dette er dokumentert og der samla BYA på staden ikkje er høgare enn BYA 80 m². BYA er forkortinga for bebygd areal, og er bygninganes “fotavtrykk” i terrenget. Det betyr at takutstikk ikkje reknas med, men at bygning inkl. terasse, overbygd veranda og trapp reknas med.

Det skal ikkje gjevast dispensasjon til bygging av kjellar eller bygg med fleire etasjar.

Kommunane kan gje estetiske retningslinjer og forskrifter i tråd med Plan- og bygningsloven § 29-2. Eventuell godkjenning av innsetting av vindauge må ikkje endre bygningen sin karakter og må vere underordna bygningane sitt opphavlege preg.

Alle byggetiltak må tilpassast byggeskikken i lokalmiljøet med omsyn til takvinkel, takteking, storleik, farge og fasade. Alle bygningar i Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde må ha ein mørk tradisjonell farge (grå/brun i mørke nyansar), mens taket primært må vere av typen bord- eller torvtak. Likevel er det mange dømer på at bygningar i Brattefjell-Vindeggen er tekt med bølgeblekkplater, noko som må seiast å vere tradisjonelt for området. Uttak av torv lokalt til takteking av bygningar i Brattefjell-Vindeggen krev dispensasjon. Det vil då bli vurdere korleis tiltaket vil virke inn på verneføremåla.

Det kan ikkje krevjast spesifikke materialval, men ein vil likevel tilrå at det til utvendige veggjar vert bruka materialar av tre, enten som laftetømmer, ståande panel eller som kombinasjonar av desse.

Gamle stølshusvære må i hovudsak haldast som dei er, eller ein tilrå at dei blir tilbakeførde til tidlegare utsjånad. For opprusting av eksisterande stølsbygg må ein søkje dispensasjon. Det kan gjevast løyve til restaurering av gamle steinbuer og å bygge opp nedfalne bygningar når bygningane er naudsynte i samband med jord- og skogbruksdrift eller kulturminneføremål, og tiltaket ikkje er i stid med verneføremålet. Løyve til restaurering eller gjenoppbygging for kulturminneføremål blir handsama etter naturmangfaldlova § 48, mens bygningar knytta til jord- og skogbruk handsamast etter verneforskrifta kap. 4 punkt 3.1. Planar om vesentlege endringar på bygningar eldre enn frå 1850, må sendast til kulturminneforvaltninga hos Telemark fylkeskommune, jf. Kulturminnelova § 25 andre ledd.

BYGNINGAR I SAMBAND MED LANDBRUK OG UTMARKSNÆRING

Det skal vera ei restriktiv forvaltning av området i høve til nye bygningar. I utgangspunktet signaliserer verneforskrifta forbod mot nye bygningar utanom bygningar i samband med jord- og skogbruk, jf. verneforskrifta kap. 4, punkt 1.1, 2.3 og 3.1. Forvaltningsmyndigheita skal vurdere trongen for nye bygningar ved søknad om dette.

Behov for nye bygningar må dokumenterast gjennom ei landbruksfagleg vurdering, og det skal oppmodast til vedlikehald av eksisterande bygningar, skjol og båthus. Verneområdestyret skal innhente landbruksmessige opplysningar frå til dømes kommunen, Fylkesmannen og andre landbruksfaglege organ for å gjennomføre landbruksfagleg vurdering. Det styret skal vektlegge, er kor avgjerande det er for landbruksdrifta på egedomen at det blir gjeve løyve til oppføring av nytt driftsbygg, og om nytta veg opp for dei skadane tiltaket eventuelt påfører verneføremåla. Verneområdestyret kan sette strenge vilkår til bruk av driftsbygg dersom det vert gitt løyve til bygging.

Innafor brukssona og kulturlandskapssona kan forvaltningsmyndigheita etter fagleg vurdering gje løyve til:

- Å byggje opp att stølshusvære på gamle tufter når formålet er bruk i samband med landbruk.
- Oppsetting av nye bygningar i samband med landbruksdrift dersom det ikkje strir mot verneformålet.

- Mindre tilbygg på eksisterande bygning dersom det samla areal ikkje overstig BYA 65 m².
- Uthus på inntil BYA 15 m², og der samla BYA på staden ikkje overstig 80 m². Uthus i denne samanheng er eit bygg som sikrar reine uthusfunksjonar, ikkje eit anneks med eldstad og høve til overnatting.

Heimelen til mindre tilbygg og ombygging av eksisterande bygningar er pkt. 3.2 i verneforskrifta. Dette er eit punkt som gjeld både for landbruksbygg og for andre slag bygg i området.

I somme høve kan ein gje dispensasjon for oppføring av nye bygningar på maksimalt BYA 65 m² i samband med annan utmarksnæring etter nærare retningslinjer. Dette gjeld når eigedomen har trong for husvære for hausting av utmarksressursar, når utmarksnæring utgjer ein vesentleg del av inntektsgrunnlaget for eigedomen og aktiviteten inngår i driftsplan.

Følgjande retningslinjer skal leggst til grunn når unnataksvis dispensasjon etter § 48 i naturmangfoldloven for oppsett av nye bygningar i samband med annan utmarksnæring:

- Nye bygg kan tillatast innafor brukssona og kulturlandskapssona i område som ikkje kjem i konflikt med sentrale funksjonsområde for villrein.
- Det bør vere ei nedre grense for om det kan seiast å vere "næringsmessig potensial" knytt til nye byggetiltak på teigen/eigedomen. Retningsgjevande grense vert sett til 1500 daa. Storleik på eigedom/avtalefesta samarbeid mellom fleire eigarar kan vurderast. Rettar som inngår i grunneigarsamarbeid og som blir lagt til grunn for ev. løyve, bør tinglysast.
- Tiltaket er del av ei driftseining med landbruksdrift og kan seiast å danne grunnlag for attåttnæring.
- Ein bør vurdere om det er andre driftsbygningar knytt til eigedomen som dekkjer trongen for husvære.
- Ein bør vurdere tilkomst og avstand (gangtid) til veg/anna husvære på eigedomen, retningsgjevande min 3 km/1 time.
- Ein bør vurdere om nybygg vesentleg kan endre landskapet sin art eller karakter.

I dispensasjonsvedtak etter § 48 i naturmangfoldloven, skal det kome fram korleis retningslinene over er vurderte. Dette som eit tillegg til dei krav som etter naturmangfoldloven skal ligge føre som grunngeving for vedtak etter § 48.

JAKT, FISKE OG FRILUFTSLIV

Retten til fri ferdsel i utmark er grunnlaget for hovudtyngda av friluftsliv i Noreg, også i verneområda. Denne retten er ein del av dei eldgamle allemannsrettane. Då omfanget av ulike friluftslivsformer er aukande, skal det leggst til rette for eit balansert friluftsliv i Brattefjell-Vindeggen, og det kan vere aktuelt å jobbe noko meir systematisk med besøksforvaltning i framtida. Det er i verneforskrifta ikkje sett forbod mot ferdsel i verneområdet. Forvaltningsmyndigheitene oppmodar likevel til minst mogleg ferdsel i dei områda der villreinen oppheld seg under kalvinga.

Når det gjeld tiltak og inngrep i samband med friluftsliv, vert det understreka at det berre er forsiktige inngrep for det enkle friluftsliv som kan tillatast, slikt som rydding og merking av sti og løype. Etablering av nye stiar og løyper skal ikkje skje i vernesona, men kan elles etter verneforskrifta punkt 3 og 3.4 gjerast i dei andre sonene:

Når verksemda eller tiltaket kan skje utan at det strir mot føremålet med vernet, kan forvaltningsmyndigheita på nærare vilkår gje løyve til:

Opparbeiding og merking av nye turstiar og løyper.

Etter verneforskrifta er det forbod mot oppføring av bygningar og anlegg mv. Regelen vil og som hovudregel ramme mindre innretningar – både faste og mellombels. Det kan likevel unntaksvis vere aktuelt for verneområdestyret ut frå nærare vurdering, å gje løyve til mindre mellombels tiltak, som til dømes oppsetting av lavvo ol.

Tradisjonelle friluftsjaktaktivitetar som jakt og fiske kan ein sjølvsgt drive med. Det er grunn-eigarane som har jakt- og fiskerett i landskapsvernområdet. Forskrifta punkt 2 og 2.4 seier:

Reglane i punkt 1 (om vernet) skal ikkje vere til hinder for:

Jakt og fiske etter dei lover og reglar som til ei kvar tid gjeld.

Det er dei generelle reglane for jakt, fangst og fiske i viltloven og innlandsfiskloven som gjeld i verneområdet. Utnytting av jakt og fiske i Brattefjell-Vindeggen kan difor gå føre seg som hausting for eige bruk, for sal av kjøt og fisk, eller ved at jakt- og fiskerett med eller utan husvære vert leigd ut.

Sleper for uttransport av felt elg og hjort skal peikast ut av forvaltningsmyndigheita. Trasear som kan vere aktuelle for uttransport av felt elg og hjort, er teikna i eiga temakart over trasear aktuelle for motorisera ferdsel. Transport av felt elg og hjort utanfor godkjende trasear, skal skje med lette terrenggåande køyrety som ikkje set varige spor i terrenget og krev dispensasjon etter verneforskrifta.

På same måte som anna aktivitet, kan det tenkjast situasjonar der friluftslivet også kan virke uroande eller der friluftslivsaktivitetar kan påverke verneverdiane negativt. Verneforskriftas punkt 1.5 kan då bli bruka.

STIAR OG LØYPER

Stiar og løyper er for mange viktig i samband med ferdsel i fjellet. Det følgjer både fordelar og ulemper med slike ferdselsårer. Fordelane er at ein lettare kan styre ferdsel vekk frå område der ferdsel kanskje ikkje er ønskt, og at tilrettelegging generelt vil føre til at fleire nyttar området og utøver eit aktivt friluftsliv. Ulempa er at det ofte oppstår terrengslitasje og forsøpling. Det er i dag opparbeida og merka stiar og løyper innanfor alle sonene i Brattefjell-Vindeggen. Det er mogleg å etablere fleire, men eventuelt nye stiar og løyper skal ikkje

leggjast innanfor vernesona. Grunngevinga er at vernesona mest moglig skal forvaltas som eit urørt område og at ein ser på vernesona som den viktigaste med omsyn til villreinen. Føringane for nyetablering av stiar og løyper er slik:

- Når tiltaket kan skje utan at det strir med vernet kan forvaltningsmyndigheita i samråd med grunneigar, på nærare vilkår gje løyve til opparbeiding og merking av nye turstiar og løyper. Det er viktig at forvaltningsmyndigheitene gjer ei fagleg vurdering av det einskilde innspelet før det blir sett i gang tiltak med rydding og merking av nye stiar og løyper. Ein slik vurdering må sjå på tiltaket sin venta effekt på verneføremåla, slik som auka samla belastning, jf. Naturmangfoldloven §10. Det kan til dømes vere forstyrringar for villreinen eller auka slitasje på vegetasjon. Nye stiar og løyper skal berre etablerast innanfor kulturlandskaps- og/eller brukssona.
- Dei viktigaste merka stigane og merka/oppkjørte skiløypene er vist på eige temakart (sjå vedlegg). Det vert understreka at temakartet er retningsgivande, og at det kan vere avvik grunna til dømes snøtilhøve. Merking og stikking av eksisterande stiar og skiløyper skal kunne halde fram som tidlegare utan særskilde løyve.
- Motorferdsel i samband med oppkøyring av skiløyper/merking av stiar krev løyve.

Generelt er det slik at all tilrettelegging for friluftsliv i fjellet, som merking av stiar og skiløyper og bygging av bruer og klopper, skal vere i tråd med aktuelt lovverk og offentlege føringar og anbefalingar. Merkinga skal gjerast i samråd med grunneigar.

Aktivitetar som kan vere forstyrrande for villrein bør ikkje førekome i sårbare område. Døme på dette er idrettsarrangement eller organisera turar som inneber at større grupper oppheld seg i same område til same tid. Forvaltningsmyndigheita ønskjer dialog med slike arrangørar og utøvarar for å sikre at aktivitetane ikkje kjem i konflikt med vernet.

MOTORISERT FERDSEL

All motorferdsel i utmark skal gå føre seg i tråd med lov og forskrifter for motorferdsel i utmark og på islagde vatn. I området som er verna i medhald av naturvern-lova/naturmangfoldloven, er det ofte strengare reglar for motorisert ferdsel enn det som følgjer av motorferdselloven/nasjonal forskrift.

I verneforskrifta kap. 4, punkt 1.3 og 1.4 heiter det:

Lågtflyging under 300 m er forbode, og

Motorferdsel skal gå føre seg etter faste ruter som peikast ut av forvaltningsmyndigheita. All motorferdsel skal gå føre seg slik at det ikkje oppstår varig skjemmande markskader, hjulspor o.l.

Det er utarbeidd eigne interkommunale forskrifter med forbod mot motorferdsel i beite- og kalvingsområde for villrein visse tider av året jf. "FOR 1996-12-30 nr 1415", sjå temakart og forskriftsvedlegg.

Grunnen til at flyging under 300 meter er forbode, er at slik flyging kan virke forstyrrande på til dømes villreinen, men også anna dyre- og fugleliv. I praksis får dette punktet vanlegvis funksjon når det er naudsynt med helikoptertransport av materialar i samband med til dømes byggjearbeid. Sjølv om helikopteret ikkje landar, skal det søkjast dispensasjon, då flyginga vil skje under 300 meter. Ofte vil helikoptertransport vere å føretrekkje framfor bruk av snøskuter om vinteren. Dette fordi ein ofte vil kunne avgrense forstyrringa til eit kortare tidsrom. Verneområdestyret prøvar å samle eventuelle løyver til eit avgrensa tidsrom og vil forsøke aktivt å kople fleire tiltakshavarar saman om det er mogleg. På den måten blir det flyging over kortare tidsrom. Vanlegvis set verneområdestyret vilkår om at flyginga skal skje på eit tidspunkt der reinen blir uroa minst mogleg.

Verneområdestyret har peika ut rutene der motorferdsel kan skje når motorferdsel er tillatt etter motorferdsellova eller det er gitt løyve etter motorferdsellova (sjå temakart vedlegg 5). Enkeltløyve etter vedtekne trasear skal ikkje handsamast etter verneforskrifta, men utelukkande etter motorferdselloven med dei avgrensingar som er fastsette i verneforskrifta og den interkommunale forskrifta som er nemnt ovanfor. Det er difor ikkje naudsynt å søke verneområdestyret om dispensasjon når det skal køyrast etter desse rutene, men det skal søkjast kommunen om dispensasjon etter motorferdselloven i den kommunen der køyringa finn stad. Likevel er det slik at landskapsvernområde har ei forskrift som regulerer deler av motorferdsla ekstra strengt. Det gjeld område som er definert som vinterbeite- eller kalvingsområde. Her kan det berre gjevast løyve til hytteeigar til særskild turar for varetransport til eiga hytte. Det er dei einskilde kommunane som er forvaltningsmyndigheit for denne forskrifta.

Generelt skal ein samordne handsaminga av løyve til naudsynt køyring på ein slik måte at det totale talet på turar vert så lavt som mogleg.

Motorferdsel skal ikkje føre til varige markskader. Målet er å kanalisere ferdsel for å unngå ei mengd hjulspor i terrenget. Enkle sleper til stølar som er i drift kan tillatast, men berre etter godkjenning av verneområdestyret. Desse rutene er fastsette gjennom denne planen (sjå vedlegg og tekstforklaring).

Dersom nokon har trong for å kjøre utanfor dei vedtekne traseane, må det søkjast verneområdestyret om dispensasjon. Får ein dispensasjon, må søkjaren vidare innhente løyve etter motorferdselloven hjå kommunen, samt løyve frå dei grunneigarane til eigedomar det er aktuelt å køyre over. Det er også felles at all motorferdsel gjeng føre seg så det ikkje oppstår varige markskader eller hjulspor.

Trasear for uttransport av elg og hjort kan tillatast i bruks- og kulturlandskapssona i tråd med forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag § 2b. Verneforskrifta seier at det berre kan skje etter faste ruter som er peika ut av forvaltningsmyndigheita. Det presiserast at det berre er høve til å bruke jernhest, ATV o.l. I dag er det godkjende trasear for dette i området Sandsetdammen-Viernuten, i Svartdalsheiane, Hundemyr-Åto, Hundemyr-Flottin-Reinstaul, Våtjønn-Storsteinnuten og nokre trasear på nordsida av Kovvatnet. For detaljar, sjå kartvedlegget.

Berre ferdselsreguleringar innanfor verneområdet kan heimlast i verneforskrifta. Dei store vatna/magasina i Brattefjell-Vindeggen (Sandsetvatn, Skjesvatn, Kova og Vindsjøen) er ikkje omfatta av landskapsvernet og motorferdsel her er soleis ikkje regulert i verneforskrifta.

Kontroll av motorferdsel i verneområde skal utførast av politiet og SNO.

Verneforskrifta punkt 2.5 seier at vernet ikkje skal vere til hinder for:

Gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, oppsyns-, skjøtsels- og forvaltningsverksemd.

Det betyr at aktiviteten, uansett kva den måtte innebere, kan gjennomførast – også med bruk av naudsynt motorisert ferdsel. Det er heller ikkje krav om at denne ferdsla skal gå føre seg etter dei etablerte rutene, men det er likevel viktig å merke seg at aktiviteten bør gå føre slik at trugsmål mot verneverdiane blir minimert og helst i dialog med forvaltningsmyndigheitene.

Statnett har kraftleidningar dei driftar og fører tilsyn med. Dei er difor avhengige av regelmessig å ta seg inn i området. Dei har tett dialog med verneområdestyret for å sikre at det blir teke omsyn til verneverdiane generelt, og villreinen spesielt. Det same gjeld forsvaret, som kvart år brukar fjellet nord i landskapsvernområdet til nokre av sine vinterøvingar. Også her er det ei god dialog med styret. Både Statnett og forsvaret må søke løyve for slik verksemd.

SAKSHANDSAMING

Alle dispensasjonssaker skal følgje fastsette rutinar. Desse rutinane er først og fremst etablerte gjennom forvaltningsloven, men også gjennom det som gjennom erfaring har vist seg oversiktlig og effektivt.

Til tross for at saker som berører verneområdet primært skal handsamast av verneområdestyret først, er det ønskeleg at søknader om dispensasjon skal sendast kommunen. Dette for at kommunen kan registrere og gjere ei vurdering av om verneområdestyret og/eller andre forvaltningsmyndigheitar skal sjå på saka. På denne måten blir kommunane på eit tidleg tidspunkt gjort kjend med saka.

Når verneområdeforvaltaren har fått saka til handsaming, vert søkjaren orientera ved ein førebels attendemelding. Denne seier litt om kven som er forvaltningsmyndigheit, og kva tid saka kan ventast å bli handsama.

Saka sendast til villreinnemnda for uttale, men det kan også vere aktuelt å sende saka til andre grupper og etatar dersom det vil vere med på å opplyse saka. Når deira attendemelding kjem, vil saka bli ferdig skriven.

Ofte blir det gjennomført synfaring i samband med arbeidet med saksframlegget. Når sakene skal handsamast blir sakskart sendt ut. Dette blir også gjort offentleg tilgjengeleg ved at det vert lagt ut på verneområdestyrets heimesider:

www.nasjonalparkstyre.no/Brattefjell-Vindeggen

Styret fattar vedtak i sakene, og det blir skrive protokoll. Når protokollen er godkjend blir den lagt ut på heimesida. Det blir så skrive vedtaksbrev som vert sendt til søkjaren. Kopi av brevet vert sendt til Miljødirektoratet og lokalt SNO, Fylkesmannen i Telemark, den aktuelle kommunen og villreinnemnda. Kopi av vedtaksbrev blir lasta opp i Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no). Det blir òg sendt kopi til aktuelle kopimottakarar.

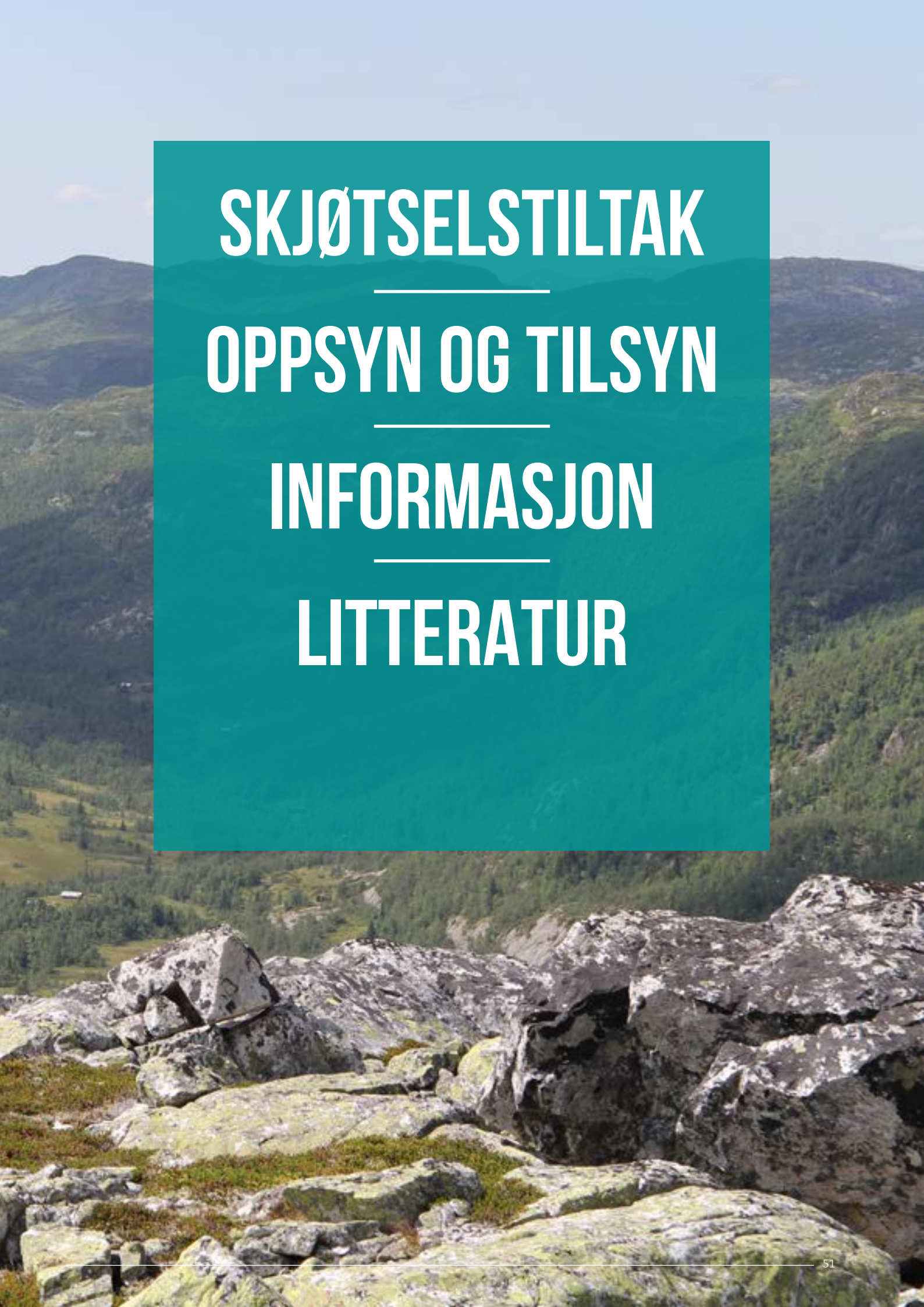
Det er 3 vekers klagefrist på vedtaka. Dersom det blir klaga i ein sak, skal styret ta stilling til om vedkommande klagar har rettsleg klagerett. Dersom klaga blir teken til følge, gjer styret nytt vedtak. Viss ikkje, blir saka sendt over til Miljødirektoratet for endeleg avgjerd.

Rådgjevande utval og administrativt kontaktutval blir sjeldan bruka som samla einingar i einskilte saker. Likevel er det ofte tett dialog mellom verneområdeforvaltaren og representantar frå kommunane som sit i administrativt kontaktutval, også på saksnivå. Fagleg rådgjevande utval brukast meir i samband med prinsipielle diskusjonar rundt forvaltning og forvaltningsstrategi, aldri på saksnivå.

Villreinen kviler i vårsola ved Storfisktjørni.

The background of the page is a scenic landscape featuring a mountain range under a clear blue sky. In the foreground, there are large, grey, moss-covered rocks. The middle ground shows a valley with green fields and some small buildings. A large teal rectangle is overlaid on the center of the image, containing white text.

SKJØTSELSTILTAK

OPPSYN OG TILSYN

INFORMASJON

LITTERATUR

SKJØTSELSTILTAK

I utgangspunktet skal alle skjøtselstiltak sjåast i samband med bevaringsmåla for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde. Bevaringsmåla er den tilstanden natur- og kulturlandskapskvalitetane i verneområdet skal ha, og tiltak skal gjennomførast dersom disse kvalitetane blir endra, eller det oppstår situasjonar som potensielt kan føre til endringar. Kva type skjøtselstiltak som kan vere aktuelt, vil avhenge av kva type bevaringsmål det dreiar seg om og styrke og storleik på tilstandsvariablane (god, middels, dårleg).

Gjennom ein årleg bestilling med Statens naturoppsyn (SNO) vil forvaltningsmyndigheitene diskutere kva type tiltak som er naudsynte, om SNO eller andre skal utføre arbeidet, og trongen for midlar for å gjennomføre tiltaket.

Oversikt over dei aktuelle skjøtselstiltaka, og kva tid det kan vere aktuelt å gjennomføre dei, kjem fram i vedlegg 1 om bevaringsmål.

I tillegg til skjøtselstiltak retta mot natur og kulturlandskapskvalitetane, skal verneområdestyret i planperioden arbeide meir med informasjon. Generelt er informasjonsarbeidet viktig, både for å gjere folk kjent med kva ein kan og ikkje kan utføre av til dømes byggetiltak og aktivitet, men også for å skape ei eigarkjensle til vernet. Det gjeld både grunneigarar og brukarar elles. Prioriterte oppgåver innan informasjon i planperioden vil vere:

- Oppsetjing av nye informasjonstavler.
- Produksjon av nye informasjonsbrosjyrar.
- Drifte nettsida på ein dynamisk måte.

Vidare skal det arbeidast kontinuerlig med å samle inn og systematisere kunnskap om ulike verneverdiar.

For å sikre eit godt grunnlag for avgjerder som igjen skaper god forvaltning, trengs god kunnskap om verneverdiane i området. Gjennom overvaking, datainnsamling og kartlegging vil ein få auka kunnskap om naudsynte forvaltningstiltak som er naudsynte for å halde ved lag statusen for verneverdiane. I planperioden skal det difor arbeidast med naturtypekartlegging.

OPPSYN OG TILSYN

For å sjå til at føremålet med vernet blir teke vare på er det viktig at det vert ført tilsyn med både verneverdiane, og at den menneskelege aktiviteten går føre seg i tråd med verneforskrifta for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde. SNO er miljøforvaltningas operative feltorgan og oppsynsmyndigheit for verneområdet, og dermed ansvarleg for naturoppsynet. SNO kan og drive skjøtsel, tilrettelegging, registrering og dokumentasjon. Skjøtsels- og tilretteleggingstiltak i verneområda skal avklarast nærare og avtalast gjennom bestillingar mellom forvaltningsmyndigheitene og SNO.

Grunneigarane fører oppsyn med at privatrettslege avtalar vert respektert.

Oppsynsfrekvensen skal til ein kvar tid dimensjonerast og tilpassast trongen i området. Det bør blant anna intensiverast under villreinjakta, utfartshelgar vinterstid og i kalvings- og hekketid.

Både SNO og verneområdestyret er pliktige til å rapportere/melde brot på verneforskrifta dei vert kjende med, til politiet. Dei skal også informerast om/ha tilgang til kvarandre sine rapportar/meldingar når slike blir sende til politiet.

Hovudoppgåvene for naturoppsynet i Brattefjell-Vindeggen:

- Gje informasjon og rettleiing til brukarar og dei som vitjar området.
- Halde oversikt over utviklingstendensar i området.
- Halde oppsyn/oversikt med status på natur- og kulturverdiane i området, med særleg vekt på sårbare og truga artar.
- Kontrollere, rapportere og reagere på brot på verneforskriftene og anna lov-/regelverk.
- Ha god kontakt med, og gje faglege innspel til, forvaltningsmyndigheitene.
- Følgje opp vilkår gjeve av forvaltningsmyndigheitene i samband med dispensasjonar.
- Utføre eller sjå til at skjøtseltiltak blir utført etter fastsett plan/vedtak.

INFORMASJON

Det er viktig på mange måtar at det blir drive eit breiast mogleg informasjonsarbeid. Verneområdestyret er oppteke av at det vil verke både motiverande og konfliktdempande. Gjennom god kunnskap vil grunneigarar og brukarar få eit felles eigarskap til vernet, også sjølv om utgangspunktet er forskjellig.

Gjennom informasjon vil forvaltningsmyndigheitene lettare kunne kommunisere med andre, sidan faggrunnlag og felles forståing då er sterkare. Vidare er det viktig for oppvek-sande slekter at forvaltninga driv så god informasjonsspreiing som tid og ressursar tillét.

Verneområdestyret skal drive informasjonsarbeid på fleire måtar, der nettsider, oppslags-tavler og brosjyrar er grunnstamma i passiv informasjonsformidling, og deltaking i skule-undervisning, gjesteførelingar, møter og formidling gjennom direkte spørsmål står for den meir aktive informasjonsspreiinga. Både verneområdestyret og forvaltaren bidreg i dette arbeidet.

Informasjonsarbeidet skal ikkje vere avgrensa eller prosjektrretta. Arbeidet skal drivast jamt heile tida, og følge Miljødirektoratets merkevarestrategi.

Steinbu ved Blanketjønn.

LITTERATUR

- Andersen, R. & Hustad, H. (red.) 2004.** Villrein & Samfunn. En veiledning til bevaring og bruk av Europas siste villrein fjell. – NINA Temahefte 27. 77s.
- Direktoratet for naturforvaltning. 1993.** Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv. DN-håndbok 1993-3.
- Direktoratet for naturforvaltning. 2001.** DN-Håndbok 17-2001, Områdevern og forvaltning.
- Direktoratet for naturforvaltning. 2003.** Forvaltningsplan for Hardangervidda nasjonalpark med landskapsvernområder.
- Eriksen, J. E. 1994.** Botaniske registreringer i Brattefjell Vindeggen. Fylkesmannens Miljøvernavdeling i Telemark.
- Faun Naturforvaltning AS.** Forvaltningsplan for Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde 2010-2014.
- Gaare, E. & Skogland, T. 1975.** Wild reindeer food habits and range use at Hardangervidda. – I: Fenoscandian Tundra Ecosystems. IBP ecological studies 17, Springer Verlag, Berlin, s. 195-210.
- Gaare, E. & Hansson, G. 1990.** Villreinbeiter i BV, Telemark, NINA Oppdragsmelding 27: 1-16.
- Kolle, K. 1985.** Prosentvis fordeling av villreins tidsforbruk på ulike aktiviteter før og under jakt. TDH.
- Kulturlandskapssenteret i Telemark og Biofokus.** Skjøtselsplan for stølsområde i Brattefjell-Vindeggen. Vurderingar med omsyn til kulturhistoriske verdiar biologisk mangfald, og dagens bruk. Kråkerøe – Svartdalsheiane- Åtodalen – Vikdalen, 2012-2013.
- Kulturlandskapssenteret i Telemark og Biofokus.** Skjøtselsplan for stølsområde i Brattefjell-Vindeggen del II. Vurderingar med omsyn til kulturhistoriske verdiar, biologisk mangfald og dagens bruk Skjesdalen – Måråstaddalen – Gausdalen (Tinnsida), 2013-2014.
- Nordby, H. 1995.** Svartdalsheiane og Måråstaddalen. Registrering av stølsanlegg i to dalfører i Brattefjell-Vindeggen området i Telemark. Fylkesmannens Miljøvernavdeling i Telemark.
- Skogland 1978.** Characteristics of the snow cover and its relationship to wild mountain reindeer feeding strategies. Arctic and Alpine Research 10:569-580.
- Skogland 1988.** Tooth wear by food limitation and its life history consequences in wild reindeer. Oikos 51:238-242.
- Skogland, T. 1990.** Villreins tilpasning til naturgrunnlaget. NINA forskningsrapport nr.10.
- Stortingsproposisjon nr. 65 (2002-2003)** Tilleggsbevilgninger og omprioriteringer i statsbudsjettet medregnet folketrygden 2003.
- Stortingsmelding nr. 21 (2004-2005)** Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.
- Trae, S. V. et al. 1993.** Biotopfragmentering- konsekvenser for villreinstamma i Brattefjell Vindeggen. NLH.
- Trae, S. V. 1994.** Samarbeid om naturforvaltninga. Rapport nr. 3. Samarbeidsforum Brattefjell Vindeggen.
- Trae, S. V. 1994.** Brattefjell Vindeggen: Fragmentering- en trussel for villreinen? Årbok for villreindrådet i Noreg.

VEDLEGG

1	Bevaringsmål	s. 58
2	Sonekart	s. 62
3	Løypekart	s. 64
4	Bygningskart	s. 66
5	Villrein- og motorferdselkart	s. 68
6	Verneforskrift	s. 70
7	Forskrift om motorferdsel (lokal)	s. 73
8	Vedtekter for verneområdestyret	s. 74
9	Stillingsskildring forvaltar	s. 79

Barskog meir enn 900 moh. i Gausdalen.

MÅL	DATAFANGST	METODE/ OVERVAKING	PARAMETER	TRUSLAR	TILTAK/ ØKONOMI
Eit intakt høgfjells-landskap Tekniske inngrep skal ikkje føre til landskapsmessige endringar. Også viktig å forhindre attgroing (sjå bevaringsmål kulturlandskap), og erosjon/slitasje.	Registrering av tekniske inngrep og erosjon/slitasje.	Synfaring og registrering av tekniske inngrep, samt erosjon/slitasje som følgje av ferdsel eller anna aktivitet. Også aktuelt å følgje med på endringar som skuldast klima eller andre naturgjevne grunnar.	<u>God</u>: Ingen endring i visuell oppleving av landskapet. <u>Middels</u>: Små endringar som til dømes flytting av bygningar utan at talet på bygningar blir auka, og der flyttinga har ein effekt på landskapet. Avgrensa og naturleg erosjon. <u>Dårlig</u>: Tekniske inngrep som påverkar landskapet. Erosjon og slitasje utover naturleg.	Ulovleg bygging av veg, anlegg eller bygningar. Erosjon og slitasje som til dømes turstiar over skrinne og vindutsette områder, eller der stigane går over myr.	Forvaltninga skal sikre at det ikkje gjennomførast tiltak som kan virke negativt på landskapet. Det dreiar seg om førebbyggjande arbeid gjennom forvaltninga. Forfølgje eventuell ulovleg bygging. Sikre attendeføring ved erosjon og slitasje utover naturleg. Skademinimere og attendeføre. Sikre utsette område.
Eit intakt høgfjells-økosystem Ytre påverknader skal ikkje vere så store at det fører til ubalanse mellom ulike trofiske nivå innan landskapsvernområde	Registrering av tekniske inngrep, motorferdsel og anna ferdsel som kan påverke naturtypar i ulik grad.	Satellittfoto, GIS-analyse, ferdselsregistrering, bygningsregistrering. Overvakning av stislitasje.	<u>God</u>: Inga forskyving mellom trofiske nivå, inga endring av dyr og planter sitt leveområde. <u>Middels</u>: Slitasje, aktivitet og inngrep trugar forholdet mellom ulike trofiske nivå, og det er fare for endring i dyr og planter sitt leveområde. <u>Dårlig</u>: Endring mellom trofiske nivå og det er registrert endring i leveområde.	Plante- og dyreartar forsvinn frå etablerte leveområde, eller får redusert utbreiing. Fleire og større tekniske inngrep, som til dømes bygningar. Auka stislitasje, breiare og/eller fleire stiar. Auke i motorferdsel, både lovleg og ulovleg.	Forhindre nye tekniske inngrep. Spesielt dei som vil medføre auke i samla belastning. Redusere eller endre ferdsel. Dei fleste tiltak vil vere av forvaltningsmessig karakter og ikkje nødvendigvis krevje mykje ressursar. Likevel kan det bli naudsynt med ekstra informasjonstiltak.
Kulturlandskap Landskapet skal sikrast mot attgroing. Skjøtsel styrast etter utarbeida planar. Dette gjeld i fyrste rekkje områda som har blitt rydda eller som er planlagt rydda, men kan også gjelde for områder som kjem i framtida.	Regelmessig registrering av attgroing. Registrering av endringar i plantesamfunn i kulturlandskapet.	Synfaring og fotografering. Registrere tal og type plantar på prøveruter etter forbandprinsippet.	<u>God</u>: Ingen endringar i plantesamansetning samanlikna med situasjonen like etter rydding, eller en auke i tal plantar som trivast på areal bruka til husdyrbeite. <u>Middels</u>: 20% auke i innslag av fjellbjørk og brisk samanlikna med status etter rydding. <u>Dårlig</u>: 40% auke i innslag av fjellbjørk og brisk samanlikna med status etter rydding.	Auke i attgroing og fråvær av beitedyr.	Manuell rydding og auke av husdyr i området. Eventuelt inngjerding for å auke beitepress. Det vil etter behov bli søkt om midlar for sikring av kulturlandskapet og også for utarbeiding av skjøtselsplanar for nye område.

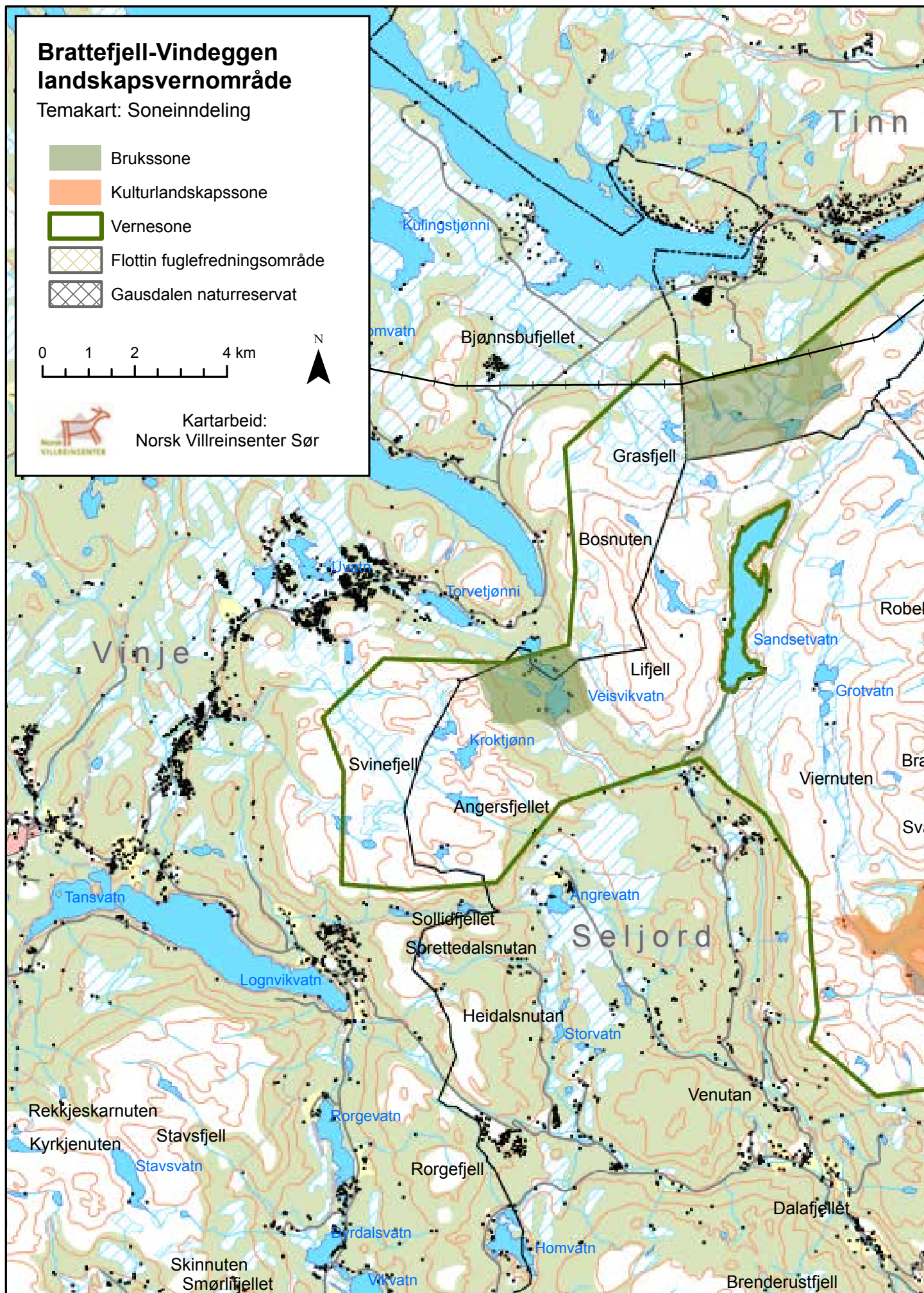
MÅL	DATAFANGST	METODE/ OVERVÅKING	PARAMETER	TRUSLAR	TILTAK/ ØKONOMI
Kulturminne Eksisterande kulturminne skal sikrast mot øydelegging. Aktuelle kulturminne er i fyrste rekkje knyta til kulturlandskapsområda, men det finst også nokre gamle fangst-anlegg.	Registrere tilstand.	Synfaring og foto-grafering.	<u>God</u> : Ingen endring i objekta og/eller omgivnadens tilstand. <u>Middels</u> : Små og naturgitte endringar som enkelt kan utbetrast slik at status blir attført. <u>Dårleg</u> : Endringar – naturgitte eller menneskepåførte – som har skada eller trugar å skade objekta.	Attgroing, ferdsl, tekniske inngrep, erosjon.	I samarbeid med kulturminneorganet reparere og restaurere skada objekt. I einskilde døme også tillate å bygge opp att øydelagde bygningar. Informasjons- og formidlingsarbeid.
Villrein Sikre ei levedyktig og berekraftig villreinstamme.	Villrein- og utmarksutvalet følgjer opp målsetjingar i planar. Villrein-nemnda med forvaltningsansvar. Forsking.	Teljingar, inklusiv strukturteljing. Kondisjonsregistreringar, beite-registreringar. Registrering av områdebruk og trekk. Sjukdoms-registrering.	<u>God</u> : Når stamma følgjer måla i vedteken forvaltningsplan med tanke på tal, reproduksjon og kondisjon. <u>Middels</u> : 10-20 % avvik frå planmål. <u>Dårleg</u> : Meir enn 20 % avvik frå planmål.	Reduksjon i villreinens leveområde. All aktivitet som forstyrrar reinen. Dårleg kondisjon og reproduksjon hos individa. Dårlege beiter sumar og vinter. Klima.	Jakt for å sikre at bestanden held storleik og kvalitet som ønskja. Sikre at reinen får spesiell god ro i vinterbeite- og kalvingsområda. Informasjon.
Beitebruk Sikre at det er eit tilstrekkeleg tal beitedyr i landskapsvern-område.	Halde oversikt over talet på beitedyr og kvar dei er. Sjå det i samanheng med målsetjingane for kulturlandskapet.	Hente inn tal frå beitenæringa/grunneigarane.	<u>God</u> : Når tal beitedyr forhindrar attgroing av verneverdig kulturlandskap. <u>Middels</u> : Når talet på beitedyr over tid gjer at kulturlandskapet blir utsett for svak attgroing. <u>Dårleg</u> : Når talet på beitedyr akutt og på kort sikt gjer at grad av attgroing blir målbart frå eitt år til det neste.	Attgroing og reduksjon i biologisk mangfald.	Samarbeide med grunneigarar og beitenæringa for å sikre eit tilstrekkeleg stort tal beitedyr, og også ei viss variasjon av type beitedyr. Informasjon.

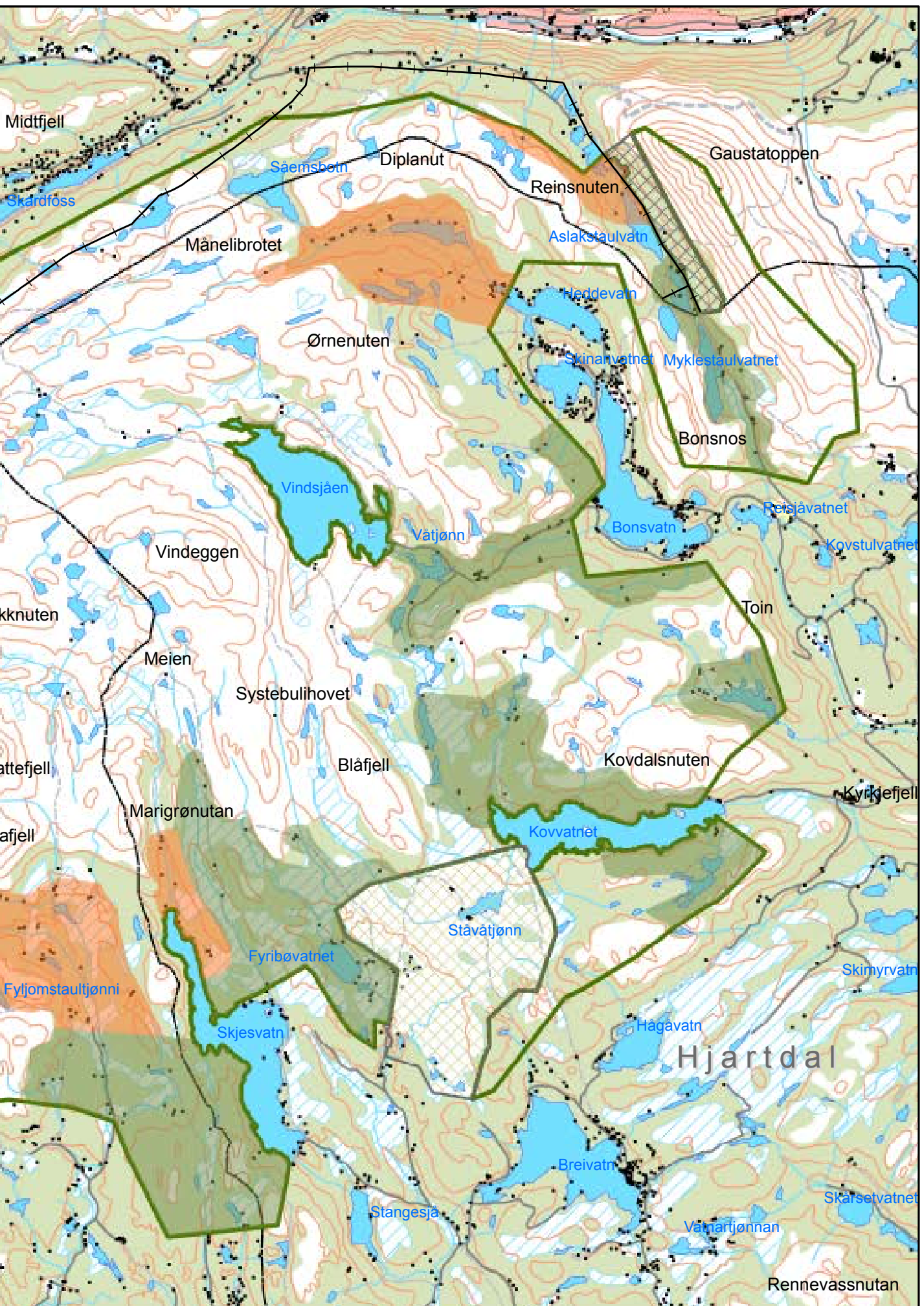

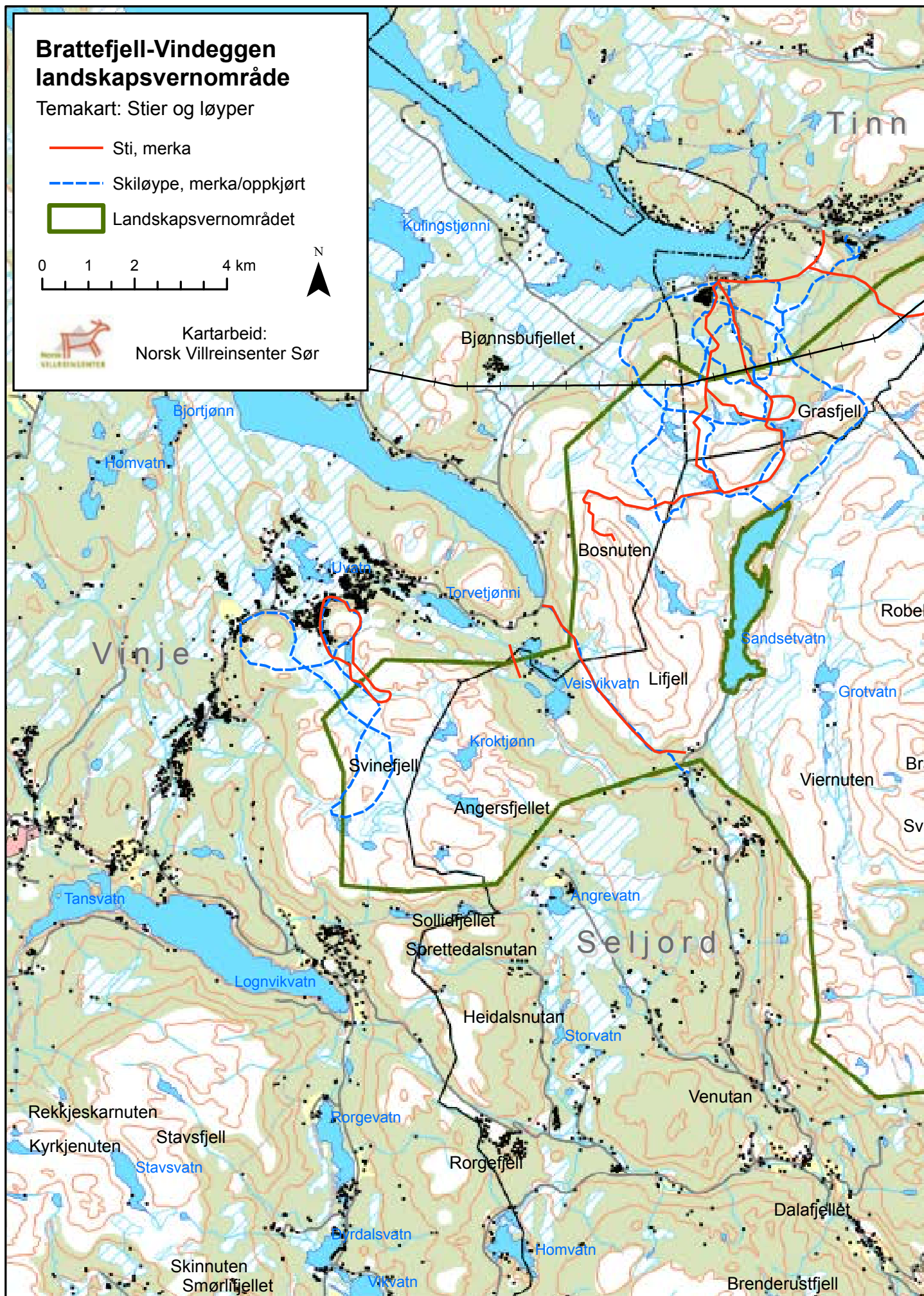
Statens Naturoppsyn driv oppsyn og tilsyn med landskapsvernområdet. Her Morten Elgaeen.

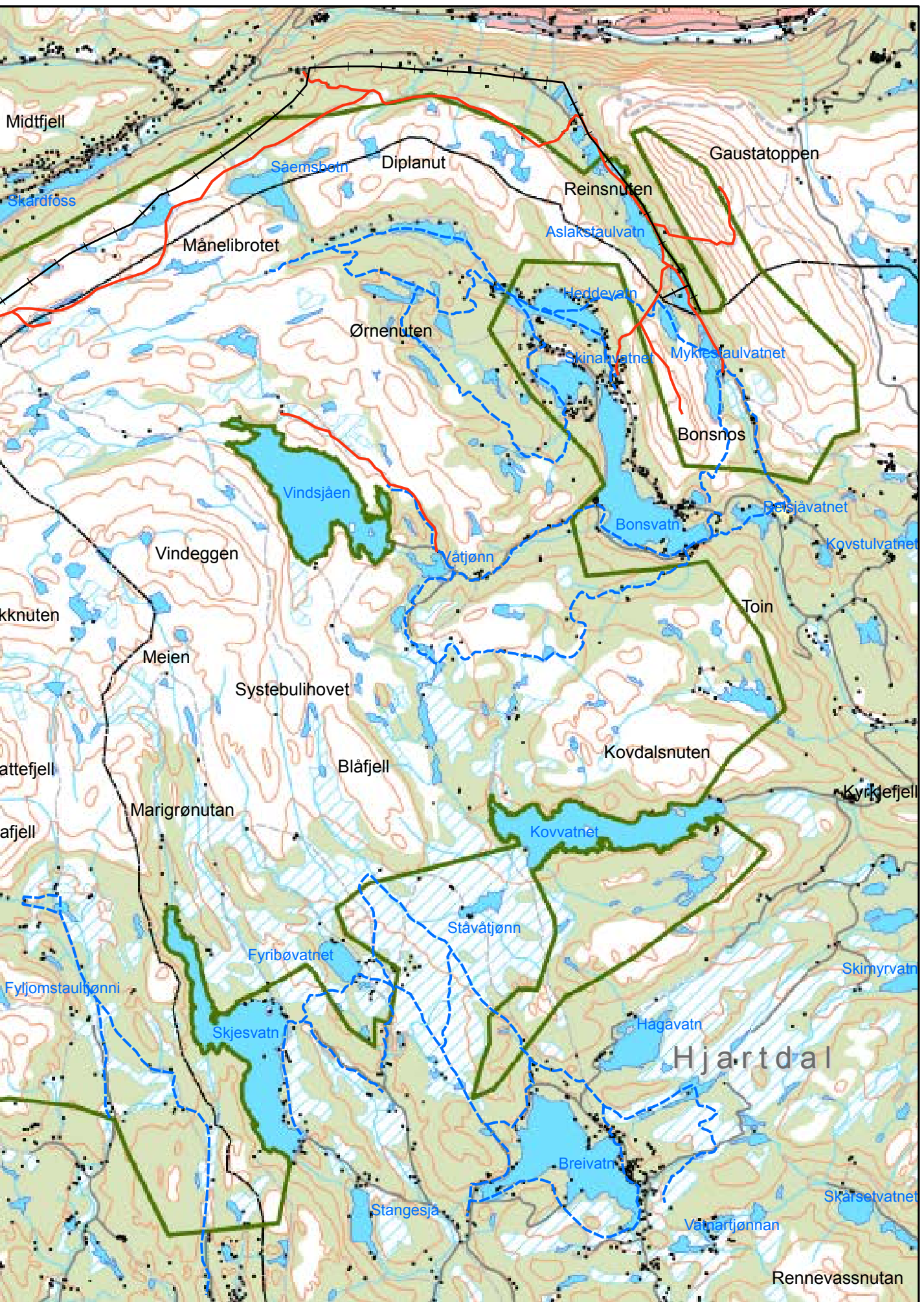
VEDLEGG 1 – BEVARINGSMÅL

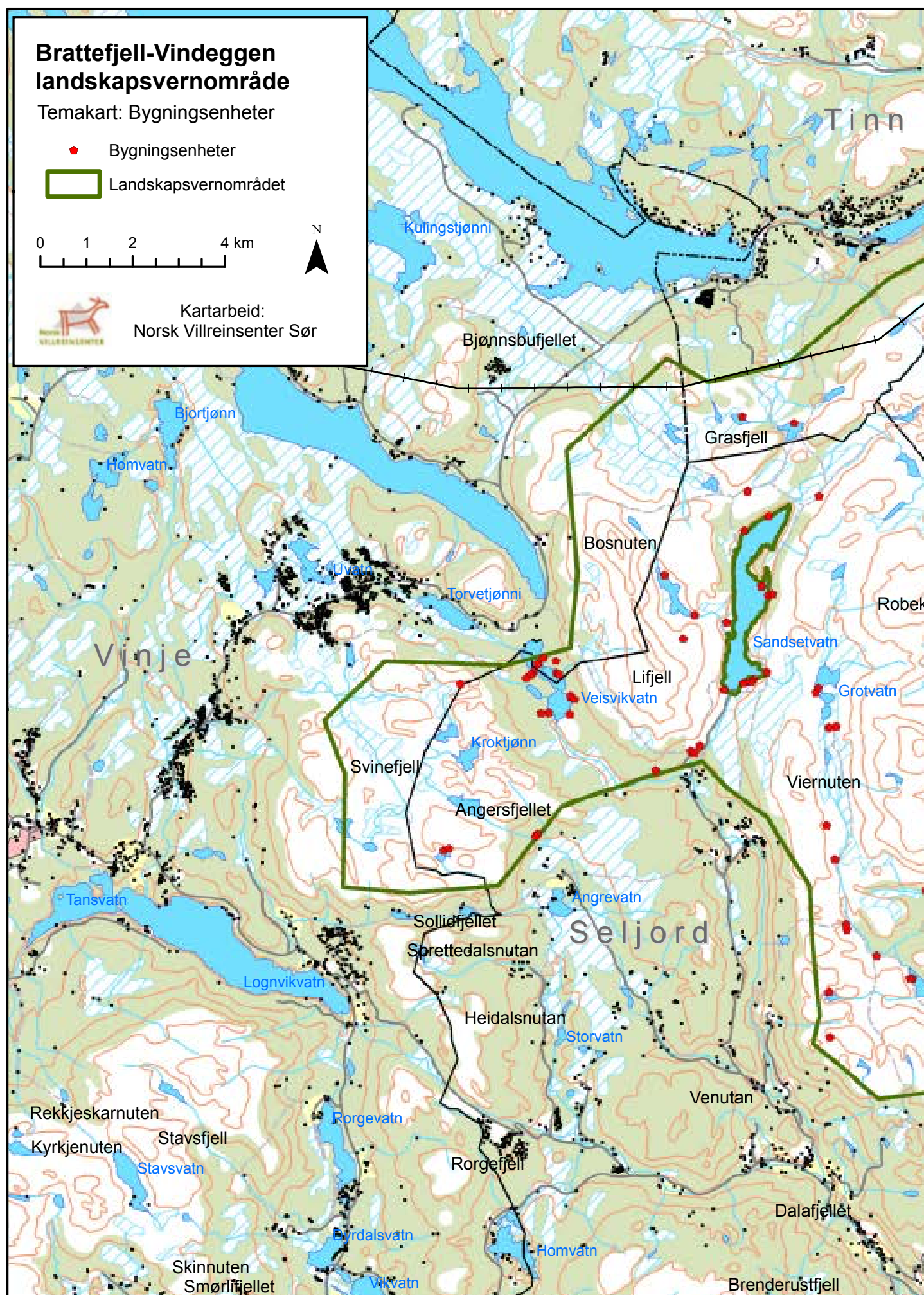
MÅL	DATAFANGST	METODE/ OVERVAKING	PARAMETER	TRUSLAR	TILTAK/ ØKONOMI
Barmarksstiar Sikre eksisterande stiar slik at dei er farbare og at dei kan virke kanalisierende der det er hensiktsmessig.	Årleg synfaring. Fotografering og GPS-merking av utvalde punkt. Enkel ferdselsregistrering.	Synfaring, fotografering, GPS-merking av utvalde punkt for nærare overvaking.	<u>God:</u> Stiane er stabile med omsyn til slitasje og trasé frå år til år. <u>Middels:</u> Det kan registrerast auke i slitasje på punkt eller korte strekningar på under 10 meter. Det kan registrerast at folk har gått utanfor stiane på blaute område, men at det ikkje er etablert ny trasé i tillegg til stien. <u>Dårleg:</u> Tydeleg auke i slitasje på strekningar meir enn 10 meter. Stien er både meir slitt og breiare. Nye parallelle trasear over myr o.l.	Skade på vegetasjon. Erosjon. Forsøpling.	Klopplegging, bygge bru, merking, skilting, informasjon.
Skiløyper Sikre at skiløyper blir lagt slik at dei ikkje verkar negativt inn på verneverdiane generelt, og villreinen spesielt.	Synfaring.	Registrere traséval og korleis dei brukast i høve til om villreinen blir påverka.	<u>God:</u> Villreinen blir ikkje påverka av trafikk i løypene. <u>Middels:</u> Villreinen blir marginalt påverka. Kan komme til å flytte seg, men berre for kort tid og over kort strekning. Flyttinga må vere oppfatta som stressrespons og ikkje som del av naturleg trekk. <u>Dårleg:</u> Reinen blir openbart stressa som følgje av skiløypene (etablering og bruk). Dei flyktar ut frå området og kjem ikkje attende, eller det tek lang tid mellom kvar gong reinen beiter i området.	Både løypekjøring og bruk av skiløyper kan virke forstyrrande på villreinen. Aktiviteten kan føre til at reinen blir pressa vekk frå viktige vinterbeiteområde.	Omlegging av skiløyper i samarbeid med dei som er ansvarleg for oppkjøring. Informasjon.

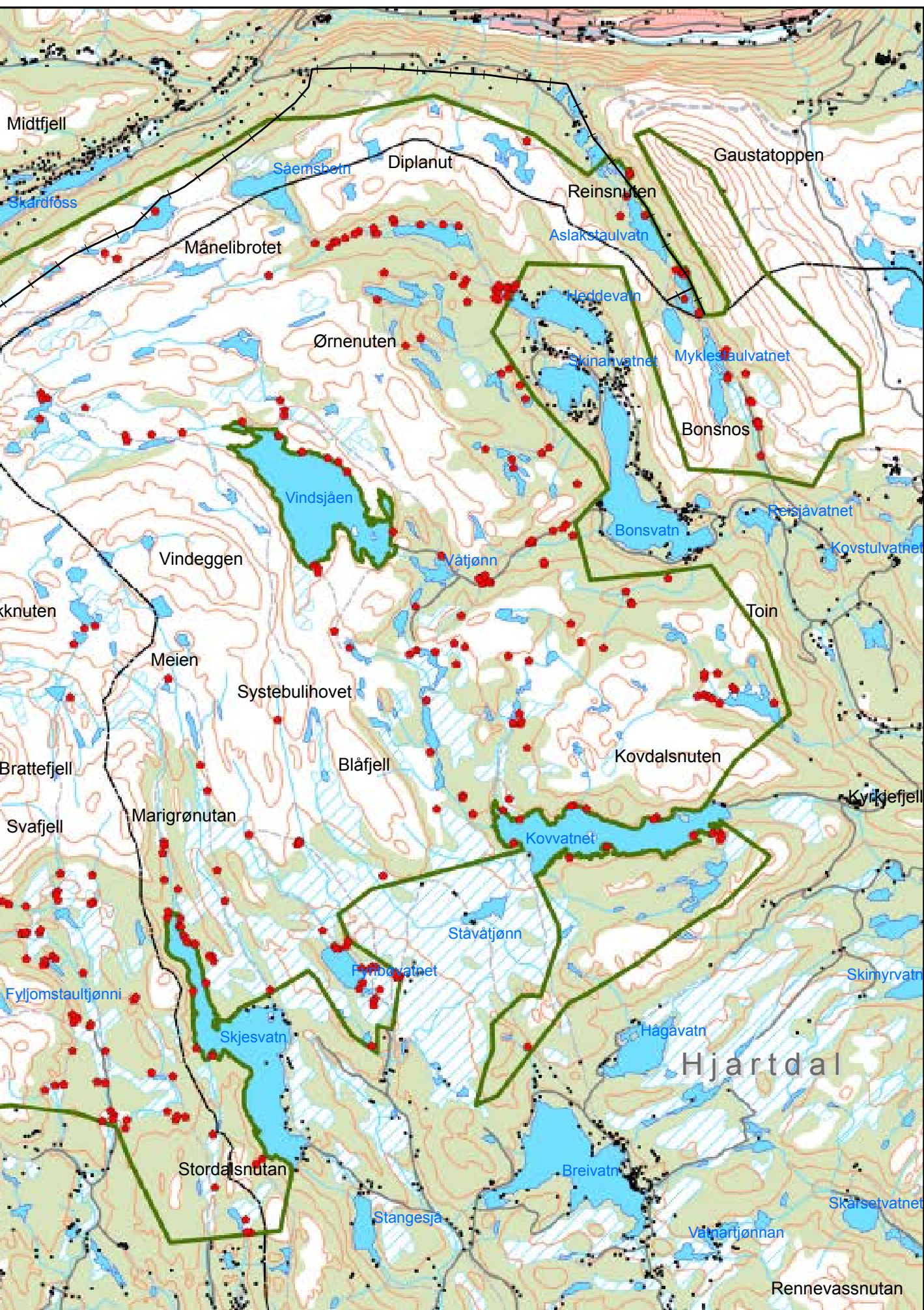

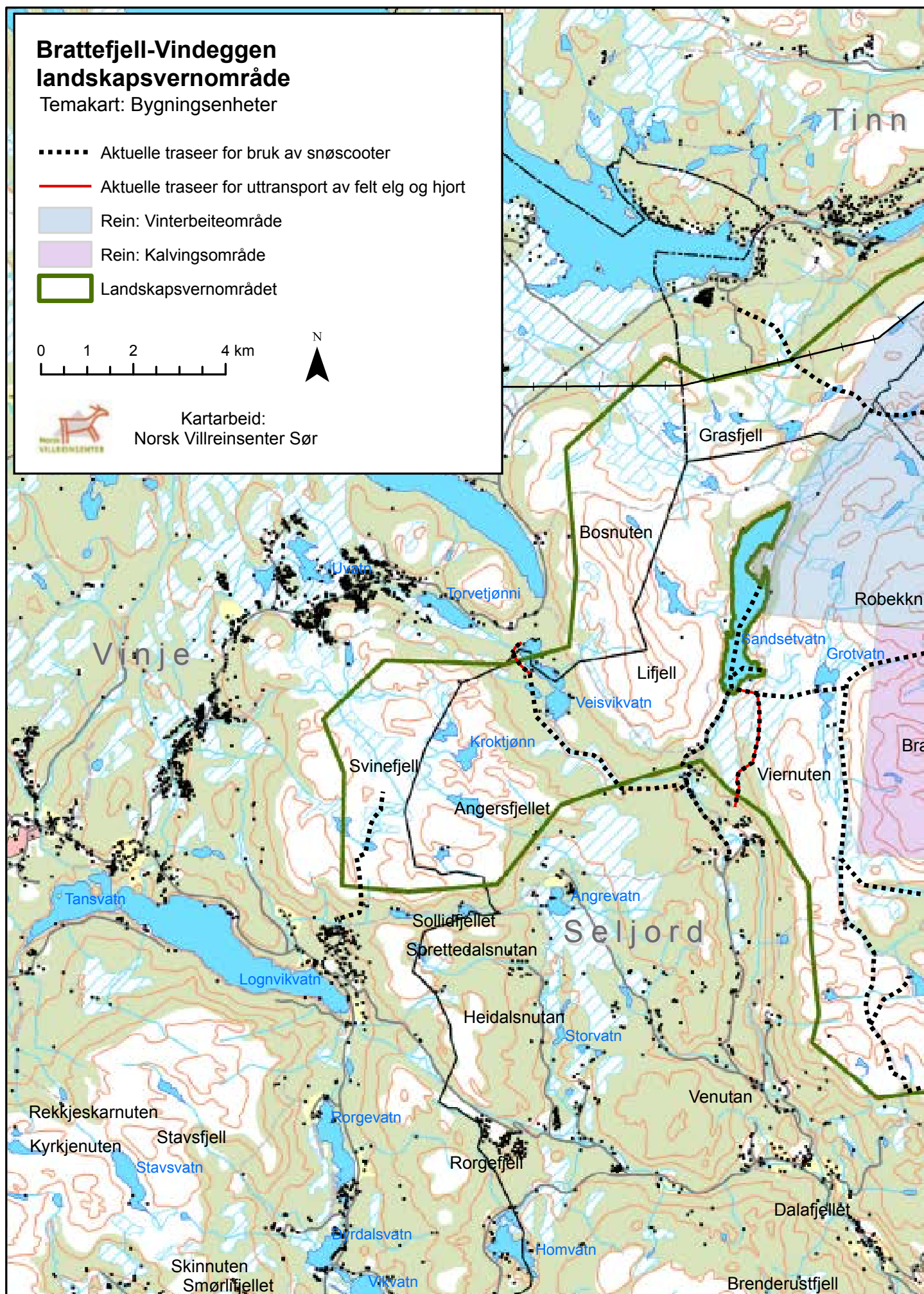

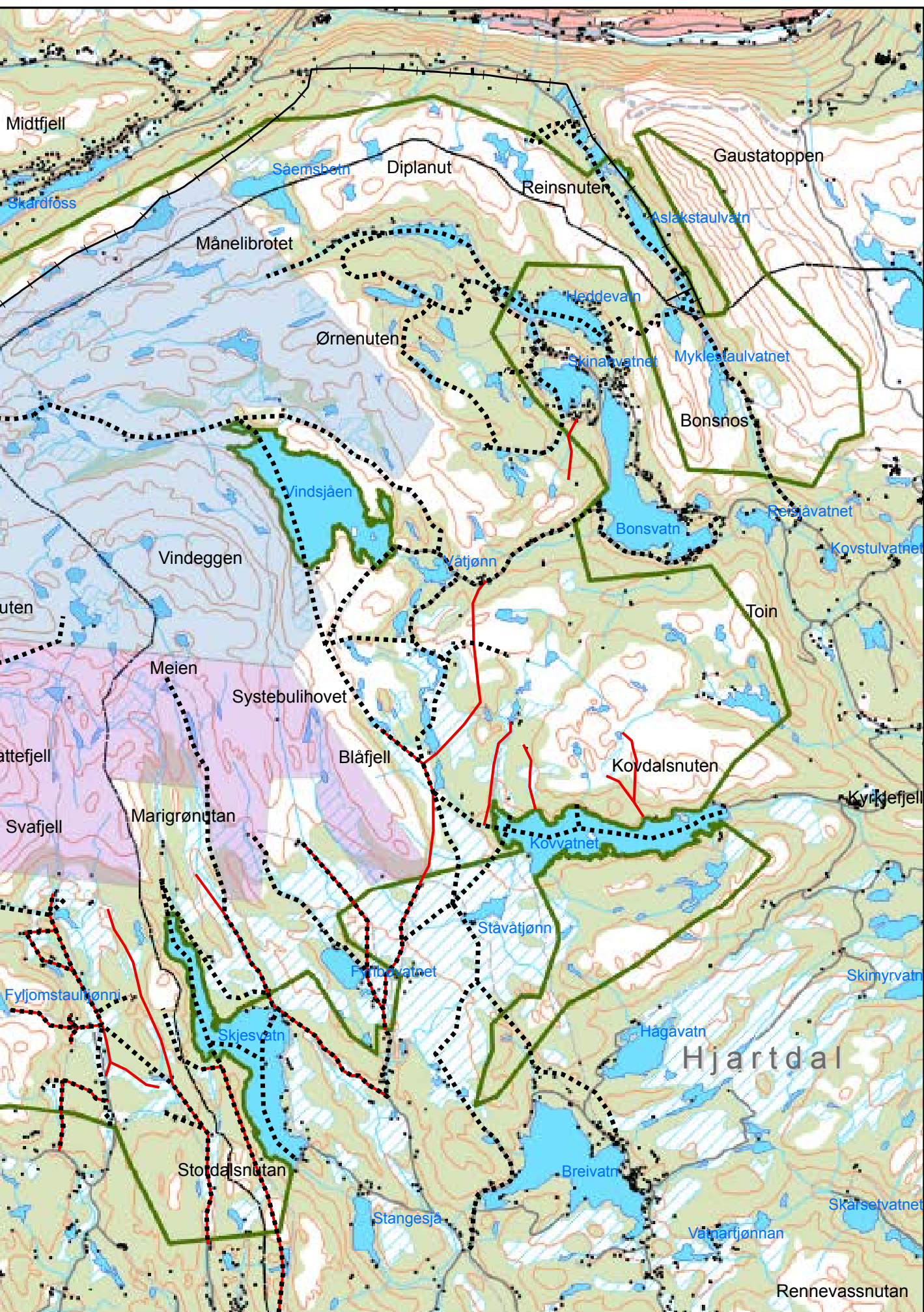

VEDLEGG 4 – BYGNINGSKART

FORSKRIFT OM VERN AV BRATTEFJELL-VINDEGGEN SOM LANDSKAPSVERNOMRÅDE MED DYRELIVSFREDING, HJARTDAL, SELJORD, TINN OG VINJE KOMMUNAR, TELEMAR.

Fastsett ved kgl.res. 15. desember 2000 med heimel i lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 5, jf. § 6, jf. § 6, § 7, § 14, § 21, § 22 og § 23. Fremja av Miljøverndepartementet. Endra med forskrifter 30 juli 2003 nr. 1022, 15 mars 2013 nr. 284 (i kraft 1 juli 2013).

I

I medhald av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern, § 5 jf. § 6, § 7, § 14, § 21, § 22 og § 23, er eit område i Hjartdal, Seljord, Tinn og Vinje kommunar i Telemark fylke verna ved kgl.res. av 15. desember 2000 som landskapsvernopråde med dyrelivsfreding under namnet Brattefjell-Vindeggen landskapsvernopråde. Forskrifta er endra ved Direktoratet for naturforvaltning sitt vedtak 30. juli 2003.

0 Endra med forskrift 30 juli 2003 nr. 1022.

II Avgrensing

Brattefjell-Vindeggen landskapsvernopråde ligg i kommunane Hjartdal, Seljord, Tinn og Vinje i Telemark fylke. Det samla arealet er 381,9 km² og omfattar følgjande gnr./bnr.:

Hjartdal kommune: 2/1, 2/2, 2/3, 3/1, 3/4, 4/1, 4/2, 5/1, 5/2, 6/1, 6/2, 6/3, 6/5, 6/7, 7/1, 7/2, 7/3, 7/6, 8/1, 8/2, 9/1, 9/2, 10/3, 10/4, 10/5, 10/6, 10/7, 10/8, 11/1, 11/2, 11/3, 11/5, 12/2, 12/3, 13/1, 13/2, 14/1, 14/2, 15/1, 15/2, 16/1, 16/2, 17/1, 17/2, 18/1, 19/2, 19/6, 19/9, 19/13, 19/14, 20/2, 20/4, 20/6, 21/1, 21/2, 21/5, 21/6, 21/7, 21/10, 21/17, 21/22, 22/1, 22/6, 23/4, 23/5, 23/6, 23/11, 24/1, 24/6, 24/7, 24/9, 25/1, 25/2, 25/5, 25/6, 27/1, 27/8, 28/2, 28/5, 28/7, 28/11, 29/1, 29/4, 29/6, 29/11, 30/4, 30/5, 30/6, 33/3, 33/6, 34/2, 34/3, 35/2, 36/1, 36/5, 36/6, 37/2, 37/4, 40/1, 44/1, 45/1, 46/4, 46/5, 46/7, 47/5, 50/1, 50/2, 52/3, 52/10, 53/1, 53/7, 53/10, 59/1, 62/4, 66/1, 83/4, 83/7, 83/8, 89/7, 98/2, 104/1, 104/2, 104/3, 104/4, 105/1, 106/1, 106/2, 106/3, 106/4, 107/1, 107/2, 107/3, 107/4, 107/5, 110/2, 110/3, 110/4, 110/5, 110/7, 110/9, 110/12, 110/20, 110/21, 111/1, 111/2, 111/4, 111/5, 111/15, 112/1, 112/2, 112/3, 112/5, 112/7, 113/1, 113/4, 114/1, 114/2, 115/1, 115/2, 115/3, 115/4, 115/5, 115/10, 115/11, 115/15, 116/1, 116/2, 116/4, 116/6, 117/1, 119/1.

Seljord kommune: 73/5, 73/7, 73/8, 73/11, 78/1, 79/7, 79/11, 79/12, 81/2, 81/4, 81/5, 82/5, 82/8, 82/9, 82/10, 82/12, 84/1, 84/3, 84/10, 85/3, 87/6, 87/9, 87/14, 89/3, 90/1, 90/2, 90/3, 92/5, 92/8, 100/1, 100/2, 100/15, 100/16, 100/19, 100/20, 100/24, 102/2, 102/3, 102/4, 102/7, 115/2, 116/2, 118/1, 118/4, 120/1, 120/2, 120/3, 120/5, 121/1, 123/1, 123/9, 124/1, 124/3, 124/4, 127/4, 128/1, 128/2, 128/3, 128/4, 128/9, 128/10, 136/2, 136/4, 137/3, 137/4, 137/11, 137/12, 138/1, 138/4, 138/5, 138/6, 138/7, 138/8, 138/12, 139/1, 140/1, 140/2, 140/3, 140/4, 140/5, 141/1, 141/2, 142/1, 142/2, 142/3, 142/5, 143/1, 143/2, 143/3, 143/4, 143/5, 143/18, 143/19, 144/1, 144/2, 144/3.

Tinn kommune: 127/2, 127/3, 127/7, 127/11, 127/29, 128/57, 128/103, 128/107, 129/2, 129/6, 129/10, 130/5, 130/8, 130/9, 130/15.

Vinje kommune: 151/8, 151/10, 152/2, 153/2, 153/17, 154/3, 154/4, 154/9, 154/16, 155/3, 156/1, 156/2, 156/9, 156/10, 156/11, 157/1, 157/3.

Grensene for landskapsvernoprådet framgår av kart i målestokk 1:50.000, merket Direktoratet for naturforvaltning juli 2003.

Kartet og verneforskrifta skal oppbevarast i Miljøverndepartementet, i Miljødirektoratet, hos Fylkesmannen i Telemark og i Hjartdal, Seljord, Tinn og Vinje kommunar. Dei nøyaktige grensene for landskapsvernoprådet skal merkast av i marka og knekkpunkta bør koordinatfestast.

0 Endra med forskrift 30 juli 2003 nr. 1022, 15 mars 2013 nr. 284 (i kraft 1 juli 2013).

III Føremål

Føremålet med landskapsvernområdet er:

- å ta vare på eit vakkert og eigenarta naturlandskap, med urørt høgfjell og fjellskogsområde
- å ta vare på det biologiske mangfaldet i området, med villreinstamme og rikt plante- og dyreliv
- å ta vare på verdifulle kulturlandskap og kulturminne

IV Vernereglar

1. *Området skal vere verna mot alle inngrep eller tiltak som vesentleg kan endre eller verke inn på landskapet sin art eller karakter.*
 - 1.1 Med dei unntak som fylgjer av forskrifta pkt. 2 og 3 er det forbod mot inngrep som vegbygging, uttak eller oppfylling av masse, uttak av torv, bergverksdrift og andre inngrep i grunnen, bygging av kraft- og telefonleidningar, damanlegg, taugbaner og skitrekk, opplag av campingvogner, grøfting, planting, skifte av treslag, nydyrking, oppføring og ombygging av bygningar og anlegg, skilting, bortlegging av avfall, gjødsling, kalking, bruk av kjemiske middel og utslepp av forureining av alle slag.
Opplistinga er ikkje uttømmmande.
Det er fylkesmannen som i tvilstilfelle avgjer om eit tiltak vesentleg vil endre eller verke inn på landskapet sin art eller karakter.
 - 1.2 For skjøtsel og drift av skogen i området gjeld retningslinene for forvaltning av verneskogen i Telemark. Planting og tekniske inngrep i samband med skogsdrifta, til dømes bygging av skogs- og traktorvegar, krev likevel godkjenning av forvaltingsmyndigheita.
 - 1.3 Lågtflyging under 300 m er forbode.
 - 1.4 Motorferdsel skal gå føre seg etter faste ruter som peikast ut av forvaltingsmyndigheita. All motorferdsel skal gå føre seg slik at det ikkje oppstår varig skjemmande markskader, hjulspor o.l.
 - 1.5 Innafor nærare avgrensa delar av landskapsvernområdet kan Miljødirektoratet ved forskrift forby all slags ferdsel heile året eller ein del av året når ein reknar det naudsynt for å bevare plante- eller dyrelivet eller geologiske førekomstar. Regelen gjeld ikkje for ferdsel i samband med verksemd som er nemnd i pkt. 2.5.
2. *Reglane i punkt 1 skal ikkje vere til hinder for:*
 - 2.1 beiting og drift av eksisterande setervollar, utslåttar og dyrka jord. Dette omfattar rydding, kalking og gjødsling i samsvar med gjødslingsplan, som er godkjent av forvaltingsmyndigheita.
 - 2.2 drift og vedlikehald av eksisterande bygningar, vegar og anlegg. Dette gjeld og fornying av anlegg for overføring av kraft, herunder rydding i og langs trasé, oppgradering av kraftleidningar for heving av spenningsnivå, auke av linetverrsnitt, nye master mv. når dette ikkje i vesentleg grad vil vere til skade for verneformålet.
 - 2.3 oppføring av bygningar som er gått tapt ved brann eller naturskade. Slike saker skal leggjast fram for forvaltingsmyndigheita, som kan setja vilkår for storleik og materialbruk, plassering og utforming av bygningane.
 - 2.4 jakt og fiske etter dei lovar og reglar som til ei kvar tid gjeld.
 - 2.5 gjennomføring av militær operativ verksemd og tiltak i samband med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings-, oppsyns-, skjøtels- og forvaltingsverksemd.
3. *Når verksemda eller tiltaket kan skje utan at det strir mot føremålet med vernet, kan forvaltingsmyndigheita på nærare vilkår gje løyve til:*
 - 3.1 tiltak i samband med jord- og skogbruk, så som oppføring av bygningar o.l.
 - 3.2 mindre tilbygg eller ombygging av eksisterande bygningar i området.
 - 3.3 anlegg av veg i samband med landbruksverksemd eller eksisterande kraftanlegg, dersom frakt på vinterføre eller bruk av helikopter ikkje er mogleg.
 - 3.4 opparbeiding og merking av nye turstiar og løyper.
 - 3.5 kalking av vatn og vassdrag i samsvar med kalkingsplan godkjent av forvaltingsmyndigheita.
- 0 Endra med forskrift 15 mars 2013 nr. 284 (i kraft 1 juli 2013).

V Forvaltingsplan

Forvaltingsmyndigheita, eller den forvaltingsmyndigheita peikar ut, kan setje i verk tiltak for å fremje føremålet med vernet. Det skal utarbeidast ein forvaltingsplan med nærare retningsliner for forvalting, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon mv.

VI Generelle unntak

Forvaltingsmyndigheita kan gjere unntak frå vernereglane når føremålet med vernet krev det, for vitskaplege undersøkingar, for tiltak av vesentleg verdi for samfunnet og eller i spesielle høve når det ikkje strir mot føremålet med vernet.

VII Forvaltingsmyndigheit

Forvaltinga av denne forskrifta vert lagt til den Miljødirektoratet bestemmer.

0 Endra med forskrift 15 mars 2013 nr. 284 (i kraft 1 juli 2013).

VIII Samarbeidsutval

Det kan opprettast eit samarbeidsutval for området med representantar for lokale interesser.

IX Iverksetjing

Denne forskrifta blir sett i verk straks.

Samstundes blir forskrift av 8. januar 1998 nr. 44 om midlertidig vern av Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde, Hjartdal og Seljord kommunar, Telemark oppheva.

FORSKRIFT OM FORBOD MOT MOTORFERDSEL I SPESIELT SÅRBARE OMRÅDER I BRATTEFJELL/VINDEGGEN-OMRÅDET, SELJORD, HJARTDAL, TINN OG VINJE KOMMUNAR, TELEMARK.

Fastsett av fylkesmannen i Telemark 30. desember 1996 med heimel i forskrift av 15. mai 1988 nr. 356 om bruk av motorkøyrerøy i utmark og på vassdrag, § 2 tredje ledd, jf. § 3 siste ledd.

1. Kalvingsområdet

All motorferdsel innfor eit område i Svafjell, Brattefjell, samt Rjupefjell og Blåfjell/Lekkjenuten avmerka på kart 1:50000, datert november 1996, er forbode i tida frå 1. april til 1. juli. Hytteeigarar innfor området kan gjevast dispensasjon for inntil 2 turar til eiga hytte før 1. april.

2. Vinterbeiteområdet

All motorferdsel innfor eit område i Vindeggen, Mefjell, Langvasstødalen, Månelibrotet og Ørnenuten avmerka på kart 1:50000, datert november 1996, er forbode i tida frå 15. april til 1. juli. Hytteeigarar innfor området kan gjevast dispensasjon for inntil 3 turar til eiga hytte i tida før 15. april.

3. Villreinområdet

All motorferdsel innfor villreinområdet, definert som det kvite på N 50 kart 1:50000, er forbode i tida frå 15. april - 1. juli. Hytteeigarar innfor området kan gjevast dispensasjon for inntil 4 turar til eiga hytte i tida før 15. april.

Turistnæringa har høve til å preparere skiløyper etter godkjente trasear i Svinefjellområdet og Grasfjell fram til 15. april. Fylkesmannen kan for ein skilde år fastsette at forbodstida (15. april) under pkt. 2 og 3 byrjar seinare. Avgrensinga av talet på turar til eiga hytte gjeld også i det høve det blir nytta fastbuande som har køyreløype etter § 5a i den nasjonale føresegna.

Kommunane Seljord, Hjartdal, Tinn og Vinje kan innfor sine eigne kommunegrenser gje dispensasjon i medhald av desse føresegnene og § 7 i den nasjonale føresegna.

Desse forboda gjeld ikkje slike verksemder som nemnt i § 4, 1. ledd i motorferdsellova. Denne føresegna tek til å gjelde straks.

Kart, datert desember 1996, med grenseskildring av områda, kan ein få ved å vende seg til miljøvernavingdelinga hos fylkesmannen i Telemark eller til kommunane.

VEDTEKTER FOR BRATTEFJELL-VINDEGGEN VERNEOMRÅDESTYRE

Miljødirektoratet har med hjemmel i naturmangfoldloven § 62 annet ledd og tredje punktum, jf Klima- og miljødepartementets delegering av myndighet til Miljødirektoratet i brev av 14. oktober 2014, jf. kongelig resolusjon av 4. juni 2010 fastsatt følgende vedtekter for verneområdestyret gjeldende fra 24. august 2015:

1. VEDTEKTENES FORMÅL

Formålet med disse vedtektene er å legge til rette for en helhetlig og kunnskapsbasert forvaltning av de verneområder styret har ansvar for.

Vedtektene skal sørge for at verneområdestyret skal kunne oppfylle formålet med vernet i tråd med nasjonale mål og internasjonale forpliktelser.

2. STYRETS MYNDIGHET

Dette verneområdet skal forvaltes av et verneområdestyre, jf. naturmangfoldloven § 62 annet ledd tredje punktum, innenfor rammen av naturmangfoldloven, herunder lovkapittel II Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk, lovkapittel V Områdevern og verneforskrifter for de enkelte verneområdene.

Verneområdestyret anses som en juridisk person med myndighet til å inngå avtaler og påta seg forpliktelser innenfor de økonomiske rammene styret disponerer.

3. GEOGRAFISK VIRKEOMRÅDE

Verneområdestyret skal ha forvaltningsansvaret for følgende verneområde(r):

IID	Områdenavn	Verneform
VV00001888	Brattefjell-Vindeggen	Landskapsvernområde med dyrelivsfredning

4. VERNEOMRÅDESTYRETS MEDLEMMER, OPPNEVNING, SAMMENSETNING MV

Sammensetningen av styret skal følge kravene til kjønnsfordeling i likestillingsloven § 13

Verneområdestyret skal ha 5 medlemmer med personlige varamedlemmer som møter når det faste medlemmet har forfall. Verneområdestyret oppnevnes av Miljødirektoratet etter innstilling fra de berørte kommunene og fylkestinget i Telemark.

Hver kommune skal være representert med ett medlem og innstiller en kvinne og en mann blant kommunestyrets medlemmer. Fylkeskommunen skal være representert med ett medlem fra fylkestinget/fylkesrådet, og innstiller en kvinne og en mann blant fylkestingets/fylkesrådets medlemmer.

Oppnevningsperioden for medlemmene følger valgperioden for henholdsvis kommunestyret og fylkestinget.

Verneområdestyret velger selv sin leder og nestleder.

5. OPPRETTELSE AV ARBEIDSUTVALG

Styret kan nedsette et arbeidsutvalg bestående av personer fra styret.

Styret kan gi arbeidsutvalget myndighet til å treffe vedtak etter naturmangfoldloven/verneforskriftene i enkelt-saker som ikke er av stor betydning for verneverdiene. Arbeidsutvalgets vedtak skal treffes innenfor rammen av prinsipper fastsatt av styret for de ulike saksområdene i tråd med naturmangfoldloven/verneforskriftene.

6. VERNEOMRÅDESTYRESEKRETARIAT

Sekretariatet for verneområdestyret består av en eller flere verneområdeforvalter(e) som ansettes av Fylkesmannen i Telemark og i dialog med styret. Fylkesmannen i Telemark har personalansvaret for verneområdeforvalteren(e).

6.1 Forvalters rolle

Forvalteren skal i samråd med verneområdestyret sørge for enhetlig og helhetlig forvaltning av verneområdet uavhengig av administrative grenser. Forvalterens hovedfunksjon er å være sekretariat for verneområdestyret og faglig forberede alle styresaker. Forvalteren skal gjennom sin saksbehandling bidra til at styret forvalter områdene i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriftene, og følge forvaltningslovens bestemmelser.

Forvalteren er underlagt styret i forvaltningen av verneområdet. Vedtak forvalteren fatter ved delegert myndighet etter pkt. 6.2 skal treffes i tråd med naturmangfoldloven, verneforskriftene og eventuell forvaltningsplan. Der det ikke foreligger godkjent forvaltningsplan skal styret vurdere om det skal gis særskilte retningslinjer for behandlingen av denne typen saker.

6.2 Styrets rolle i forhold til forvalter(ene)

Styret kan gi forvalter(e) myndighet til å treffe vedtak i saker av kurant karakter. Med kurant karakter menes følgende:

- Saker etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om ferdsel og motorferdsel.
- Saker etter verneforskriftenes øvrige spesifiserte dispensasjonsbestemmelser og etter naturmangfoldloven § 48 der:
 - a) Det dreier seg om fornying av dispensasjon gitt av styret eller arbeidsutvalget, og forutsetningene er tilnærmet uendret.
 - b) Det foreligger etablert forvaltningspraksis fra saker behandlet av styret/AU i tilsvarende sak.
 - c) Forvaltningsplanen gir entydige føringer for utfallet.

Ved tvil skal forvalter drøfte saken med styreleder. Dette skal komme frem av saksutredningen hvis forvalter treffer delegert vedtak i saken. Alle delegerte vedtak skal refereres for styret.

Styret disponerer forvalters arbeidstid. Betalt overtid avtales særskilt med fylkesmannen.

6.3 Fylkesmannens rolle i forhold til forvalter

Ved søknader om permisjon, langtidsfravær, eller der forvalter varsler om fratredelse fra sin stilling, skal fylkesmannen i dialog med styret komme til enighet om hvordan forvalters arbeidsoppgaver skal løses inntil forvalter er tilbake, eller ny forvalter er ansatt.

Klima- og miljødepartementet har utarbeidet en egen instruks for prosessen knyttet til ansettelse av nasjonalpark-/verneområdeforvalter.

7. OM MØTENE I VERNEOMRÅDESTYRET

Kommuneloven kap. 6 om saksbehandlingen i folkevalgte organer kommer til anvendelse så langt de passer, med de tilpasninger som er fastsatt i denne vedtekten. Kommuneloven § 40 gjelder tilsvarende.

Styret bør tre sammen minst fire ganger hvert år og ellers når lederen bestemmer. Lederen plikter å kalle inn dersom minst en tredel av medlemmene ønsker det.

Varsel om innkalling til møte i verneområdestyret skal skje med 2 ukers varsel. Endelig innkalling med saksdokumentene sendes 1 uke før møtet. Styret avgjør selv om det vil ta opp eventuelle saker som ettersendes senere enn dette.

Det føres protokoll fra møtene. Protokollen underskrives av styreleder og ett medlem som velges ved møtets begynnelse. Eventuelle protokolltilførsler må fremsettes i møtet.

Forvalters tilråding til vedtak skal fremgå av møteprotokollen.

I tilfeller der styrets vedtak har et annet utfall enn forvalters tilråding til vedtak, må styrets begrunnelse for valg av annet utfall komme frem i vedtaket.

For at forvaltningsstyret skal være beslutningsdyktig må minimum halvparten av representantene være til stede. Vedtak fattes ved flertallsbeslutninger. Ved stemmelikhet har lederen dobbeltstemme.

8. STYRETS OPPGAVER

Medlemmene av styret skal forvalte verneområdet i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriften for verneområdet.

Alle representantene i styret har et felles ansvar for en helhetlig forvaltning av verneområdet hvor ivaretagelse av verneverdiene og verneformålet er hovedoppgaven.

8.1 Forvaltningsplan

Styret skal utarbeide/revidere forvaltningsplan for verneområdet. Oppstart av planarbeidet bør skje i dialog med Miljødirektoratet. Forvaltningsplaner skal utarbeides innenfor rammene av naturmangfoldloven og verneforskriftene. Forvaltningsplanen skal konkretisere hvordan formålet med vernet skal nås, og skal inneholde enn flerårig tiltaksplan og en besøksstrategi. Utkast til forvaltningsplan skal sendes til direktoratet for faglig gjennomgang før høring. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Miljødirektoratet.

8.2 Skjøtsel og besøksforvaltning

Som forvaltningsmyndighet skal styret ut fra naturmangfoldloven § 33 og verneformålet i de enkelte verneforskrifter vurdere behov for og nødvendig gjennomføring av skjøtsel og tilrettelegging. Plan for skjøtsel og eventuell tilrettelegging skal, jf. §§ 35 og 36 siste ledd, inngå i en forvaltningsplan godkjent av Miljødirektoratet. Forvaltningstiltak iverksettes på et kunnskapsbasert grunnlag i samsvar med vedtatte forvaltningsplaner/skjøtelsplaner.

Styret kan som forvaltningsmyndighet legge til rette for at verneområdets potensial for verdiskapning utnyttes innenfor rammen av verneforskriften og naturmangfoldloven. Dette skal skje gjennom konkrete forvaltnings- og skjøtselstiltak, fortrinnsvis i tråd med den delen av forvaltningsplanen som omhandler besøksstrategi. Styret skal ikke opptre som næringsaktør, men bør i denne sammenhengen innlede et samarbeid med lokalt reiseliv/øvrige reiseliv, samt det autoriserte besøkssenter.

Verneområdestyret skal utarbeide årlige prioriteringer av skjøtels- og forvaltningstiltak i verneområdet i tråd med den flerårige tiltaksplanen.

Styret skal etablere et nært samarbeid med Statens naturoppsyn lokalt. Styret tildeles etter søknad til Miljødirektoratet årlig midler til skjøtsel og forvaltning til prioriterte tiltak i henhold til vedtatte forvaltningsplaner/skjøtelsesplaner. Tildelingene skjer ut i fra de budsjettmessige rammer det enkelte året. Verneområdestyret prioriterer bruken av de tildelte midlene. Alle tiltak skal være i tråd med godkjent forvaltnings-/tiltaksplan for verneområdet og andre relevante styringsdokumenter.

8.3 Myndighetsbeslutninger

Styret har myndighet til å treffe vedtak etter verneforskriften. Styret har også myndighet til å gi dispensasjoner etter naturmangfoldloven § 48, jf. § 77 annet punktum.

8.4 Grensemerking og informasjon

Styret har ansvar for at det gjennomføres nødvendig grensemerking og vedlikehold av merkingen i verneområdet. Merkingen skal gjennomføres etter retningslinjer gitt av Miljødirektoratet.

Som forvaltningsmyndighet skal styret i besøksstrategien vurdere behovet for særskilte informasjons tiltak. Styret er hovedansvarlig for informasjonstiltak og skal gjennomføre dette i henhold til Miljødirektoratets merkestrategi.

8.5 Brudd på naturmangfoldloven/verneforskriften, rapporter og anmeldelser

Styret har som forvaltningsmyndighet et selvstendig ansvar for å påse at alle brudd på verneforskriften som styret får kjennskap til blir rapportert/anmeldt til politiet dersom det er grunn til å anta at forholdet er straffbart.

Kopi av anmeldelse/rapport, samt avgjørelse fra politiet skal sendes Fylkesmannen og Miljødirektoratet. Der administrative sanksjoner er aktuelt jf naturmangfoldloven kap. IX, skal styret oversende en rapport om forholdet til Fylkesmannen - med kopi til Miljødirektoratet.

8.6 Orientering om vedtak

Fylkesmannen i Telemark og Miljødirektoratet skal ha tilsendt kopi av alle vedtak truffet av verneområdestyret, verneområdeforvalteren eller arbeidsutvalget. Rapporter og anmeldelser for brudd på naturmangfoldloven/verneforskriftene skal sendes til Fylkesmannen og Miljødirektoratet.

Vedtak styret, forvalteren eller arbeidsutvalget har truffet i medhold av naturmangfoldloven og verneforskriften skal fortløpende registreres i Miljøvedtaksregisteret.

8.7 Rapportering om forvaltning

Styret har ansvar for årlig å rapportere om forvaltningen til Miljødirektoratet og Fylkesmannen etter fastsatte maler.

9. RÅDGIVENDE UTVALG

Styret skal oppnevne et rådgivende utvalg. Utvalget skal bestå av representanter for de ulike interessene i området, som bl.a. grunneiere, reindriften andre særlig berørte offentlige organer som for eksempel friluftsråd, næringsliv, frivillige organisasjoner, bl.a. natur- og miljøorganisasjoner og lignende. Verneområdestyret bør ha minst ett årlig dialogmøte med rådgivende utvalg.

10. ADMINISTRATIVT KONTAKTUTVALG

For å sikre at forvaltningen av verneområdene blir godt integrert i den kommunale forvaltningen, bør styret oppnevne et administrativt kontaktutvalg bestående av representanter fra administrativt nivå i de ulike kommunene.

11. TILSYN

Statens naturoppsyn har tilsynsmyndighet i verneområder, jf. lov om statlig naturoppsyn.

12. KLAGEADGANG, KLAGEINSTANS OG KLAGEBEHANDLING

Fylkesmannen har klagerett på vedtak fattet av verneområdestyret jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning. For øvrig gjelder de alminnelige regler om klageadgang.

Klage på vedtak truffet av styret, må vurderes/klagebehandles av styret med mindre det er avtalt at saken kan behandles av AU/forvalter.

Dersom vedtak truffet av AU/forvalteren etter delegert myndighet påklages, skal klagen vurderes/klagebehandles av styret/arbeidsutvalget før den eventuelt sendes over til Miljødirektoratet som endelig klageinstans.

Miljødirektoratet er endelig klageinstans for vedtak som treffes av styret/ forvalter som forvaltningsmyndighet.

13. INSTRUKSJON, TILBAKEKALLING AV DELEGERT MYNDIGHET

Dersom forutsetningene for delegeringen av forvaltningsmyndighet endres vesentlig, plikter styret å informere Miljødirektoratet.

Miljødirektoratet kan gripe inn gjennom instruksjon, eller eventuelt tilbakekalling av delegert myndighet dersom forvaltningen av verneområdet ikke er i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriftene.

14. ENDRING AV VEDTEKTENE

Miljødirektoratet kan endre disse vedtektene.

STILLINGSBESKRIVELSE FOR NASJONALPARK-/VERNEOMRÅDEFORVALTER

Denne stillingsbeskrivelsen gjelder for nasjonalpark-/verneområdeforvaltere i utvalgte verneområder som forvaltes av et statlig politisk sammensatt styre. Sekretariatet for styret legges til en eller flere nasjonalpark-/verneområdeforvalter(e). Denne fagpersonen er ansatt hos fylkesmannen, men er underlagt styret i alle saker som angår forvaltningen av verneområdene. Det er styret som disponerer forvalters arbeidstid/prioriteringer. Verneområdene skal sikre truet og sårbar natur og artenes leveområder. Forvaltningen av verneområdene skal bidra til at det internasjonale og nasjonale målet om å stanse tapet av biologisk mangfold oppfylles.

Forvalteren skal sammen med styret se til at forvaltningen av verneområdene gjennomføres i samsvar med internasjonale forpliktelser, naturmangfoldloven og verneforskriftene for de enkelte verneområdene. Verneområdene skal forvaltes på vegne av hele nasjonen. Forvalteren skal bidra til at statlige retningslinjer for forvaltning av verneområder, rundskriv med mer blir fulgt. (se eget vedlegg for viktige dokument, rundskriv, Håndbøker, m.m.)

1. Forvalterens rolle

1.1 I forhold til styret

Forvalteren er underlagt styret i forvaltningen av verneområdet/verneområdene. Forvalterens hovedfunksjon er å være sekretariat for nasjonalpark-/verneområdestyret og faglig forberede alle styresaker. Forvalteren skal gjennom sin saksbehandling bidra til at styret forvalter områdene i samsvar med naturmangfoldloven og verneforskriftene.

Sammen med verneområdestyret skal forvalteren sørge for enhetlig og helhetlig forvaltning av verneområdet/verneområdene uavhengig av administrative grenser.

Styret disponerer forvalters arbeidstid. Betalt overtid avtales særskilt med fylkesmannen.

1.2 I forhold til fylkesmannen

Forvalteren er ansatt hos fylkesmannen med miljøvernavdelingen som faglig og administrativt tilknytningspunkt. Innkjøp av nødvendig kontorutstyr, feltutstyr m.m. skjer over fylkesmannens budsjett innen rammen (prisjustert) som i 2013 ble overført fra kap. 1420 til kap. 0525.

Alle skriftlige henvendelser til styret/forvalteren stiles til styret, men sendes til fylkesmannen for journalføring og arkivering. E-poster som må lagres, journalføres i fylkesmannens arkivsystem. Nasjonalparkforvalteren skal ha tilgang til fylkesmannens server og elektroniske journal.

Fylkesmannen utfører ordinære arkivtjenester, herunder mottak og utsending ved innsynsbegjæring. Forvalter vurderer i samråd med styreleder innsyn i saker som kan unntas offentlighet.

Forvaltningen av verneområdene skal være kunnskapsbasert, jf. naturmangfoldloven § 8. For å sikre en kunnskapsbasert forvaltning skal forvalteren være en del av, og kunne bruke det samlede kompetansemiljøet hos fylkesmannen.

Forvalteren skal ha tett dialog med fylkesmannen når det gjelder årlig rapportering av forvaltningspraksis, herunder brudd på regler og forskrifter.

Forvalteren har kontorsted på forvaltningsknutepunkt bestemt av Miljødirektoratet. Fylkesmannen er ansvarlig for nødvendig leieforhold.

1.3 I forhold til Miljødirektoratet

Forvalteren skal ha faglig tett kontakt med Miljødirektoratet.

Forvalteren skal kunne bruke naturforvaltningskompetansen i Miljødirektoratet.

Direktoratet er overordnet fagorgan for områdevern og trekker opp de faglige rammene for forvaltningen. Direktoratet skal bistå med avklaring på forvaltningsmessige spørsmål og problemstillinger, og er en viktig faglig ressurs bl.a. når det gjelder tolking av lover og forskrifter.

Forvalteren skal ha tett dialog med Miljødirektoratet for å avklare behovet for skjøtselstiltak og tilrettelegging.

Forvalteren skal ha mulighet til å delta på seminarer og fagsamlinger i regi av bl.a. Miljødirektoratet og fylkesmannen.

1.4 I forhold til rådgivende utvalg

Forvalteren skal bidra til at det legges til rette for et godt samarbeid mellom styret og de ulike aktørene i området, for eksempel offentlige organer, grunneiere, næringsliv, frivillige organisasjoner, bl.a. natur- og miljøorganisasjoner og samiske interesser i områder der det er relevant. Dette iverksettes gjennom etablering av et rådgivende utvalg der berørte interesser er representert.

Forvalteren må sørge for at det etableres rutiner med minst ett årlig dialogmøte med styret. Forvalteren er sekretær for utvalget.

1.5 I forhold til kommunen og fylkeskommunen

Forvalteren bør holde seg godt orientert om lokale og regionale planprosesser/prosjekt som kan ha betydning/relevans for forvaltningen av verneområdet og dets tilstøtende areal.

Forvalteren skal sikre at det oppnås god kontakt med og kunnskap om lokalmiljøet. Forvalteren må derfor sørge for å ha god kontakt med de berørte kommunene og fylkeskommunen. Der det opprettes administrativt fag-/kontaktutvalg for å formalisere forvalterens administrative kontakt mot kommunene og fylkeskommunen, skal forvalteren være sekretær for utvalget.

2. Forvalterens oppgaver

2.1 Sekretariat for styret

Forvalteren skal være sekretariat for verneområdestyret og skal kan fremme innstillinger overfor styret om saker som gjelder forvaltning av verneområdet.

2.2 Utarbeiding av forvaltningsplan/bevaringsmål

Forvalteren skal sørge for at arbeidet med forvaltningsplan iverksettes og at framdriften i prosessen følges iht. til gjeldende frister.

Forvalteren skal bidra til at planen utarbeides innenfor rammene av naturmangfoldloven og verneforskriftene og at den konkretiserer hvordan formålet med vernet skal nås. Forvaltningsplanen skal inneholde flerårige tiltaksplaner og en besøksstrategi som skal beskrive behovet for informasjons- og tilretteleggingstiltak.

Best mulig forvaltning oppnås ved å definere og bruke bevaringsmål som er mer konkrete enn det overordnede verneformålet. Forvalteren skal sammen med styret sørge for at det gjennom forvaltningen av verneområdet utvikles og etableres konkrete bevaringsmål. Bevaringsmål skal innarbeides i forvaltningsplaner.

Forvalteren skal bidra til at det legges opp til prosesser med god dialog og medvirkning fra lokale og regionale myndigheter, grunneiere, rettighetshavere og andre brukere av verneområdet i utarbeidelsen av forvaltningsplan/bevaringsmål.

Forvalteren skal sammen med styret ha tett faglig dialog med Miljødirektoratet fra oppstart av arbeidet med forvaltningsplan til godkjenning av planen i direktoratet. Miljødirektoratet har det faglige veiledningsansvaret ved utarbeiding av forvaltningsplaner, informasjonsmateriell m.m..

Direktoratet har ansvaret for å godkjenne forvaltningsplaner.

Forvalteren skal sammen med styret sørge for at planer for eventuell skjøtsel og tilrettelegging inngår i forvaltningsplaner.

2.3 Planlegging og iverksetting av skjøtsel

Forvalteren skal bidra til at det ift. bevaringsmålene (i de områder det er utarbeidet slike) vurderes om det er behov for, eller nødvendig å gjennomføre skjøtsels- eller tilretteleggingstiltak, f. eks. hvis verneverdiene trues, eller det er nødvendig for å opprettholde verneverdiene. Der det er utarbeidet skjøtselsplan eller annen skjøtselspraksis skal den følges.

Forvalteren skal sammen med styret etablere et nært samarbeid med Statens naturoppsyn lokalt. Forvalteren skal i samarbeid med styret utarbeide årlige prioriteringer av skjøtsels- og forvaltningstiltak i verneområdene, og sørge for at årlige søknader om dette blir sendt til Miljødirektoratet innen gjeldende frister.

2.4 Grensemerking

Styret har ansvar for førstegangsmerking. Merkingen skal gjennomføres etter retningslinjer gitt av Miljødirektoratet.

Forvalteren skal sammen med styret videreføre arbeidet med merking og skal om nødvendig iverksette ny grensemerking og vedlikehold av eksisterende merking i verneområdene.

2.5 Behandling av søknader om dispensasjon fra verneforskriften

Forvalteren skal forberede saker for styret. Tilrådinger forvalteren legger fram for styret skal ligge innenfor rammen av naturmangfoldloven og verneforskriftene.

Forvalteren må sørge for at miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 er vurdert, og at øvrige krav til saksbehandling ved dispensasjoner er fulgt jf. forvaltningsloven, naturmangfoldloven og Miljødirektoratets veileder M106-2014 «Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter».

Dersom styrets vedtak ikke er i samsvar med forvalters innstilling til vedtak, skal dette og styrets begrunnelse fremgå av saksfremstillingen og vedtaket.

Forvalteren skal på vegne av styret sende kopi av alle vedtak til fylkesmannen og Miljødirektoratet.

Forvalteren skal fortløpende registrere vedtak i medhold av naturmangfoldloven og verneforskriften truffet av styret, arbeidsutvalget eller forvalteren i Miljøvedtaksregisteret. Registrering skal skje senest innen tre virkedager etter at partene er varslet om vedtaket, jf. forskrift om Miljøvedtaksregisteret § 3.

2.6 Klagebehandling

Forvalteren behandler innkomne klager i samsvar med bestemmelsene i forvaltningsloven. Dersom vedtaket fra styret opprettholdes i klagebehandlingen, oversendes klagen til Miljødirektoratet for endelig klagebehandling. Forvalteren skal påse at klagesaken og alle saksdokumenter oversendes til Miljødirektoratet uten ugrunnet opphold etter at styret/AU har behandlet klagen.

2.7 Oppfølging av brudd på verneforskriften

Selv om Statens naturoppsyn eller annen kontrollinstans er etablert som kontrollmyndighet i verneområder har styret et selvstendig ansvar for å påse at alle brudd på reglene i verneforskriften enten blir rapportert/anmeldt til politiet eller blir rapportert til fylkesmannen for eventuelle administrative sanksjoner, jf. Naturmangfoldloven kap. IX.

Forvalteren skal på vegne av styret sørge for at dette gjennomføres, og kan i samråd med styreleder anmelde mulige brudd på reglene i verneforskriften.

Forvalteren skal på vegne av styret sørge for at det sendes kopi av rapport/anmeldelse til fylkesmannen og Miljødirektoratet.

2.8 Rapportering om forvaltningen

Forvalteren skal på vegne av styret påse at det blir gjennomført rapportering om forvaltningen til fylkesmannen og Miljødirektoratet etter maler fastsatt av Miljødirektoratet.

Forvalteren skal på vegne av styret sørge for at Miljødirektoratet informeres dersom forutsetningene for delegering av forvaltningsmyndigheten endres vesentlig.

Brattefjell-Vindeggen landskapsvernområde

